

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Okorág Község Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	47
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	55
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	57
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	58
1. A HEP IT részletei.....	58
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	58
A beavatkozások megvalósítói	59
Jövőképünk.....	61
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	62
3. Megvalósítás	68
A megvalósítás előkészítése.....	68
A megvalósítás folyamata	68
Monitoring és visszacsatolás.....	70
Nyilvánosság.....	70
Érvényesülés, módosítás	72
4. Elfogadás módja és dátuma.....	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Okorág Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Okorág a Sellyei járás északnyugati szegletében, a Dél-Dunántúli Régió és Baranya megye déli részén található. Az egész megyére jellemző a városhálózat fejletlensége és az aprófalvak, kistelepülések nagy aránya, emellett a Sellyei és Hegyháti járás belső perifériaként különösen hátrányos helyzetben van és a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint komplex programmal segített kedvezményezett térség.

Továbbá Okorágot a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a „Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések” között találjuk.

A település Sellyétől 6 km, Szigetvártól 28 km, Siklóstól 47 km, míg Pécestől 41 km távolságra fekszik.

A statisztikai adatok szerint Okorág község lakónépessége sajnos folyamatosan csökken az elmúlt években. A bázisévhez, 2012-höz (173 fő) viszonyítva 2016 év végén (149 fő), mintegy 14%-kal kevesebb lakos élt a kistelepülésen.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat: Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	173	bázis év
2013	173	100,0%
2014	162	93,6%
2015	157	96,9%
2016	149	94,9%
2017	149	100,0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

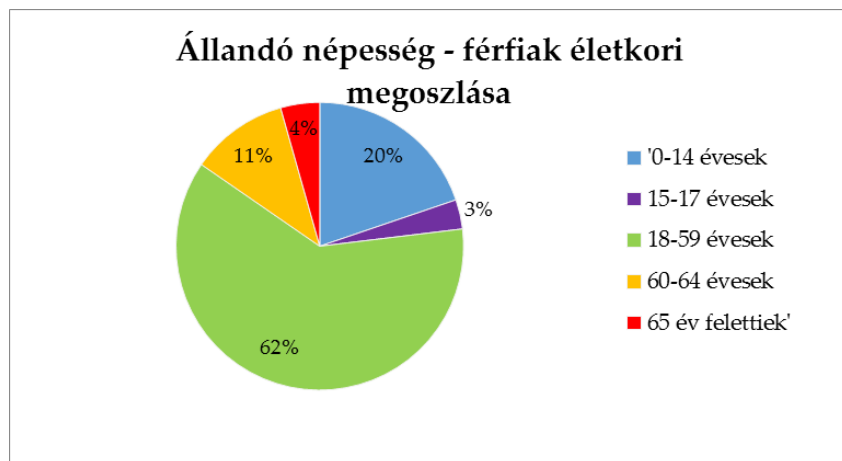
Az állandó népesség kor és nemek szerinti megoszlását vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy a 2016-os évben a férfiak túlsúlya volt jellemző a településen, akik 53%-os arányban voltak jelen Okorágon, a nők 47%-os arányszámával szemben.

2.1. számú táblázat: Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	91	81	172	52,91%	47,09%
0-2 évesek	6	3			
0-14 éves	18	11	29	10,47%	6,40%
15-17 éves	3	2	5	1,74%	1,16%
18-59 éves	56	51	107	32,56%	29,65%
60-64 éves	10	5	15	5,81%	2,91%
65 év feletti	4	12	16	2,33%	6,98%

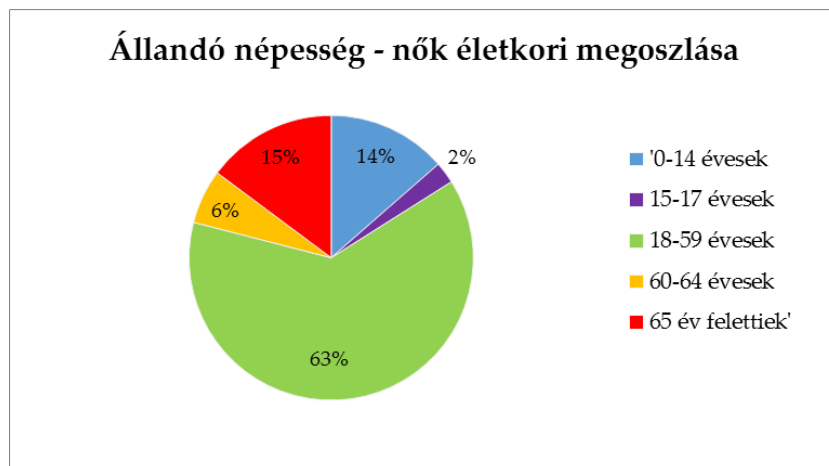
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A demográfiai trendeknek megfelelően, a férfiak képviseltették magukat nagyobb számban a fiatal és felnőtt korcsoportokban, viszont, ami általánosságban nem jellemző, a településen a 60-64 évesek korosztályában is a férfiak voltak abszolút többségben, ugyanis 2016-ban a 10 férfira mindössze 5 fő nő jutott. Ez a trend egyedül a 65 év feletti körében fordul meg, itt a nők mintegy 7%-ban, míg a férfiak csupán 2,3%-ban voltak jelen a teljes állandó népességben belül.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nemeken belüli életkori megoszlást vizsgálva láthatjuk, hogy a férfiak között viszonylag magas arányban találunk 0-14 és 15-17 éves korcsoportokat, míg a nők inkább a 18-59 évesek és a 65 év felettiek körében voltak jelen 2016-ban.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Sajnálatos módon a településen élő 15-17 éves gyermekek száma az elmúlt években folyamatosan csökken, amely egy ilyen kicsi települést nézve szomorú képet fest a lakóképesség jövőjét nézve.

2.2. számú táblázat: 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	2	1	-1
16 éves gyermekek száma	3	2	-1
17 éves gyermekek száma	4	1	-3
Összesen	9	4	-5

Forrás: TeIR, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat: Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	18	38	47,37%
2013	18	34	52,94%
2014	19	33	57,58%
2015	19	33	57,58%
2016	16	29	55,17%
2017	16	29	55,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fiatalok számának nagyütemű csökkenése mellett az idősebb korosztály számának a fogyása is megfigyelhető, ami összességében a település lakónépességének csökkenését, hosszú távon pedig az elöregedését eredményezi.

4. számú táblázat: Belföldi vándorlások

Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
7	3	4	21,2
10	8	2	10,7
4	5	-1	-5,35
1	2	-1	-5,43
6	16	-10	-58,14
7	8	-1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások egyenlegei folyamatos csökkenést mutatnak a település kapcsán, mindenesetre az szépen kirajzolódik, hogy a legtöbb évben inkább az elvándorlás volt a jellemző Okorágra, a 2016-os évben mintegy tíz fő hagyta el az amúgy is kis lélekszámú települést.

5. számú táblázat: Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	1	2	-1
2013	1	3	-2
2014	2	1	1
2015	2	2	0
2016	4	5	-1
2017	3	5	-2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Okorágon az élveszületések és a halálozások számát vizsgálva nem találunk egyértelmű tendenciát, így a természetes szaporodás arányszáma évről évre eltérő értékeket vehet fel, egyik évben csökkenésről, majd stagnálásról, máskor növekedésről beszélhetünk.

Értékeink, küldetésünk

Okorág Község Önkormányzata a település lakosság helyzetének megfelelően kiemelten foglalkozik a legveszélyeztetettebb célcsoportok (idősek, mélyszegénységben élők – romák, gyerekek, nők, fogyatékkal élők) mindennapi élethelyzetének javítását célzó intézkedésekkel és feladatokkal. Ezért előtérbe helyezi a közszolgáltatások és a szociális alapellátás valamennyi elemének minél egyszerűbb módon történő elérhetőségét, ezzel is segítve a helyi lakosság alapvető jogainak mindenkor megfelelő érvényesülését. Legfőbb küldetésünknek tartjuk, hogy az Esélyegyenlőségi Program a vizsgált célcsoportok tagjainak életében valós és tartós változásokat idézzon elő.

A vizsgált település képe rendet, rendezettséget mutat, mivel a vezetőség közvetlenül, illetve a közfoglalkoztatási programokon keresztül közvetetten is ösztönzi a helyieket, hogy ügyeljenek a község tisztaságára, az utcák, közterületek és a lakóházak előtti területek gondozottságára, melynek eredményét az Okorágon készített képek jól szemléltetik. Az ápoltság lakókörnyezet híven tükrözi a lakosok szorgalmát, odaadását, akik szűkös anyagi helyzetük ellenére is sok pénzt és energiát fordítanak mind a lakóházak, mind az utcák és közterek gondozására.

Ez a szorgalom, valamint a közösségi életben való aktív közreműködés és folyamatos összefogás jellemzi az itt élőket, igyekeznek elérni azt a célt, hogy a településen esélyegyenlőségi szempontból senki se kerüljön hátrányos helyzetbe.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Okorág Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Felsorolásra és röviden bemutatásra kerülnek az esélyegyenlőségi program szempontjából fontos hazai és térségi fejlesztési programok, amelyek szintén irányvonalat mutatnak a későbbiekben részletezett intézkedések kidolgozásához.

Európa 2020 Stratégia²:

Az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája három, egymást kölcsönösen erősítő prioritást hangsúlyoz ki: intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, mert ennek révén orvosolhatók az európai gazdaság strukturális hiányosságai, növelhető a versenyképesség,

² Forrás : https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_hu

illetve a termelékenység, valamint lefektethetők a fenntartható szociális piacgazdaság alapkövei.

A stratégia vonatkozó fő célkitűzései a következők:

- Foglalkoztatás: biztosítani kell, hogy a 20-64 éves korosztály körében a foglalkoztatottsági szint elérje minimum a 75%-ot;
- Kutatás és fejlesztés (K+F): cél, hogy az EU GDP-jének 3%-át fordítsák kutatás-fejlesztésre;
- A szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 20%-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből;
- Oktatás: cél az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése, továbbá, hogy a 30-34 év közötti polgárok minimum 40%-a rendelkezzen felsőfokú végzettséggel
- Éghajlatváltozás elleni küzdelem és fenntartható energiagazdálkodás: biztosítani, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátása 20%-kal csökkenjen az 1990-es évben mért szinthez képest, továbbá el kell érni a megújuló energiaforrások arányának 20%-ra való növelését, valamint, hogy 20%-kal javuljon az energiahatékonyság.

Nemzeti Reform Program:

Az Európa 2020 Stratégia megvalósításának legfontosabb tagállami szintű eszközét továbbra is a nemzeti reform programok jelentik, melyeket a tagállamok minden év áprilisában készítenek el. A programok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok azokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok helyzetének javítását közvetlenül elérő célkitűzéseket és intézkedéseket fogalmazott meg, példának okáért kiemelten kezeli a roma népesség integrációjának kérdéskörét.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia:

A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (MNTFS) kulcseleme a komplex megközelítés és az ágazatköziesség: „A társadalmi-gazdasági problémák területi koncentrációjának kezeléséhez szakterületeken átívelő, átfogó megközelítésű programokra van szükség. A helyi szükségletekhez jobban igazodó, és a helyi társadalmat aktívabban bevonó célzott és komplex felzárkózási programok szükségesek egyrészt a leszakadófélben lévő, illetve tartósan rászoruló településeken, valamint az LHH program tapasztalatai alapján és megújításával a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben.”³

A MNTFS főbb beavatkozási területei:

Gyermek jól-lét, oktatás, foglalkoztatás, képzés, egészségügy, lakhatás, területi felzárkózás, szemléletformálás, illetve az ezt célzó közösségformáló programokon keresztül az együttélés javítása.

³ Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. 38. oldal

Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020⁴:

A Nemzeti Drogellenes Stratégia a szerhasználat visszaszorításának útját a szermentes életmód és életvilág megerősítésén, az ehhez szükséges ismeretek, képességek, attitűdökön keresztül látja. Ennek megvalósulásához nagyban hozzájárul az iskolán belüli kapcsolatrendszer megerősítése, a tanár-diák kapcsolat minőségének javulása, valamint az intézményekben elérhető egészségügyi szolgáltatások elérésének biztosítása.

A prevenciós programok hatékonyságát nagyban javíthatja, a fentiekén túl, ha erősödik a közösség kohéziója, ha tagjai közös értékeket tárnak fel illetve hoznak létre. Ezért célszerű olyan preventív jellegű programok, elsősorban a helyi közösség tagjainak megküzdési attitűdjeit, a különböző devianciákkal szembeni ellenállását erősítő rendezvények szervezése, ahol olyan szerepek és színterek kialakítását célozzák meg, melyek eddig egyáltalán nem vagy csak látens módon voltak jelen a célcsoport életében.

Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája⁵:

A 2014-2020 közötti időszakra kidolgozott keretstratégia átfogó célja: Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel növelése és a hozzáférés javítása.

Az említett átfogó cél négy specifikus cél teljesülésére irányul:

- Az első a hátrányos helyzetű személyek életesélyeinek javítását célozza a tanulási esélyeik növelésén, a tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javításán, s a tanulásban való részvétel növelésén keresztül. A specifikus cél a hátrányos helyzetűek tanulási lehetőségeinek kiemelt támogatására irányul, melyen keresztül egyben a társadalmi és területi különbségek mérséklését, a területi leszakadási folyamatok megállítását is hivatott szolgálni.
- A második specifikus cél a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű, beleértve romák és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztathatóságának javítása, illetve munkaerőpiaci integrációjuk elősegítése az oktatás, képzés, tanulás által.
- A harmadik specifikus cél a végzettség nélküli iskolaelhagyók, lemorzsolódók, a sem az oktatásban, sem munkaerőpiacon nem lévő fiatalok esélyeinek javítását tűzi ki céljául.
- A negyedik specifikus cél a nem formális és informális tanulási lehetőségek és e-tanulás valamint a munkahelyi tanulás és képzések fejlesztését és támogatását tűzi ki céljául.

Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Küzdelem Cselekvési Terv:

Az Európa 2020 Stratégia céljaival összhangban, a Köznevelésért Felelős Államtitkárság gondozásában készült Cselekvési Tervet a Kormány 2016-ban fogadta el. „A végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégia Cselekvési Terve olyan átfogó megközelítésmódot alkalmaz, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli a lemorzsolódás és az iskolaelhagyás szempontjából meghatározó problémákat. A Cselekvési Terv beavatkozási területeinek intézkedései rendszerszintű, intézményi szintű és egyéni

⁴ 80/2013. (X. 16.) OGY határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020 ; njt.hu.

⁵ Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája – Magyarország Kormánya. Forrás: <http://www.kormany.hu/download/7/fe/20000/Eg%C3%A9sz%20%C3%A9leten%20%C3%A1t%20tart%C3%B3%20tanul%C3%A1s.pdf>

szintű beavatkozásokkal kívánja a lemorzsolódást és a végzettség nélküli iskolaelhagyást megakadályozni. A beavatkozások magukba foglalják a helyi oktatásszervezési helyzet elemzésén alapuló, deszegregációt szolgáló preventív programok adaptációját. A Cselekvési Terv megvalósítása igényli a kapcsolódó szakpolitikák: az egészségügyi, szociális és családügyi, társadalmi felzárkózási, ifjúságpolitikai, szakképzési és felnőttképzési ágazatok fejlesztési céljainak és intézkedéseinek valamint az oktatáspolitikai beavatkozások integráló és kiegészítő összehangolását. A végzettség nélküli iskolaelhagyás egy folyamat eredménye, amely ellen prevenció, intervenció és kompenzációs intézkedések meghozatalával lehet csak eredményes a küzdelem. A Cselekvési Terv ennek megfelelően 8 beavatkozási területet azonosít. A beavatkozási területek intézkedéseinek célcsoportja a 0-24 év közötti korosztály. A beavatkozási területek és hozzájuk tartozó intézkedések azonosítása a szakpolitikai és ágazati szempontok, valamint a problémák célcsoport és korosztály-specifikus megoldási lehetőségeinek maradéktalan figyelembevételével történt.⁶

Nemzeti Ifjúsági Stratégia:

A 2009-ben elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos nemzetállami felelősség területeit foglalja össze a 2009-2024-es tartó időszakra vonatkozóan. A Stratégia részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területek kapcsán kitűzött horizontális és specifikus célokat fogalmaz meg. A megvalósítás során kétéves cselekvési tervek mentén részletezi a különböző programokat.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia:

A 2007-2032 közötti időszakra meghatározott nemzeti stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy bizonyos eszközökkel igyekezzünk csökkenteni a gyermekek és családjaik nélkülözésének mértékét, ezáltal javítsuk a gyermekek fejlődési esélyeit. A jogszabály minden gyermekért felelősséget vállal, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek szükséges prioritást kapniuk, akik érdekei a legjobban sérültek, ahol a nélkülözés a legjobban korlátozza a fejlődésüket. A nemzeti stratégia másik fontos célterülete a szegénységi ciklus, amelynek mielőbbi megszakítása mind a gyermekek, mind az egész társadalom közös távlati érdeke.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Okorág Község Önkormányzata a 71/2017. (VIII.8.) KT határozata értelmében felülvizsgálta a Helyi Esélyegyenlőségi Programját és aktualizálta a benne szereplő intézkedéseket. Jelen dokumentum a 2017 évben jóváhagyott, Okorág településre vonatkozó helyzetelemzési részeket, illetve az intézkedési terveket hivatott aktualizálni.

⁶ Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Küzdelem Cselekvési Terv – Köznevelésért Felelős Államtitkárság, 2016. pp 3-4, Forrás: http://www.kormany.hu/download/7/6a/e0000/ESL-Cselekv%C3%A9si-terv_20161109.pdf

⁷ 47/2017. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 ; njt.hu

A vizsgált célcsoportok szempontjából a helyi önkormányzat képviselő-testületének több rendelete is tartalmaz olyan szabályozást, amelyeket figyelembe kell venni:

- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete A pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról. A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzbeli és természetbeni juttatások, valamint a szociális ellátások igénybevételének helyi szabályait, rendelkezzen a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének jogosultságáról, mértékéről, igénybevételük módjáról és térítési díjairól. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.
- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2018. (VIII.28.) önkormányzati rendelete A falugondnoki szolgálatról. A rendelet célja, hogy az önkormányzat a falugondnoki szolgálat működtetésével enyhítse közigazgatási területén az intézmény és szolgáltatások hiányból eredő hátrányokat, segítse az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást, az egyéni és közösségi szintű igények kielégítéséhez segítséget nyújtson, biztosítva ez által a lakossági életfeltételek javítását.
- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2018. (VIII.28.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról. E rendelet célja, hogy az önkormányzat művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembe vételével a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján meghatározza az önkormányzat közművelődési feladatait, azok ellátási formáját, finanszírozás módját és mértékét. Ugyanis minden polgárnak joga van kulturális örökségünk megismeréséhez és elsajátításához, személyiségének a művelődés általi fejlesztéséhez, valamint a kulturális értékek birtokba vételéhez szükséges esélyegyenlőséghez. Az önkormányzat biztosítja a nyilvános könyvtári ellátás jogszabályban rögzített rendszerének működtetését, alapkövetelményeit és meghatározza a működtetés alapfeladatait. A rendelet értelmében az Önkormányzat közművelődési feladatai ellátása érdekében közösségi színteret tart fenn, amelynek a művelődési házat (7957 Okorág, Rákóczi u. 71.) jelöli ki.
- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2017. (X.9.) önkormányzati rendelete a természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyről. E rendelet célja, hogy a „kistérségi startmunka mintaprogram” mezőgazdasági programeleme keretében megtermelt mezőgazdasági terményfeleslegből természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyt biztosítson, megállapítsa az igénybevételének helyi szabályait és rendelkezzen a jogosultság feltételeiről. Mezőgazdasági terménysegély állapítható meg a szociálisan rászorultak részére és a terménysegély kizárólag természetben nyújtható.
- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2016. (XII.13.) önkormányzati rendelete Az egészségügyi alapellátás körzeteiről. A rendelet értelmében Sósvertike község teljes közigazgatási területe egy háziiorvosi, egy házi gyermekorvosi, egy fogorvosi, egy iskola-fogorvosi, egy iskola-ifjúságorvoslási és egy

védőnői körzetet alkot, továbbá az alapellátáshoz kapcsolódó gyermek és felnőtt (vegyes) háziiorvosi ügyeleti ellátást az önkormányzat társulási formában látja el, amelyek székhelye az Ormánság Egészségközpontban, 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 1. cím alatt található. A fogorvosi ügyelet vonatkozásában az ügyelet székhelye a 7626 Pécs, Lánca utca 12. szám alatt fekszik.

- Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2018. (X.26.) önkormányzati rendelete Az egyszeri szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól. A rendelet célja, hogy a Képviselő-testület az önkormányzat részére biztosított forrásból megvásárolt tűzifa keret vonatkozásában megállapítsa az ellátásra való jogosultság feltételeit valamint a támogatás nyújtására vonatkozó eljárás rendjét. Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított tűzifa természetbeni támogatás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson a szociálisan rászorulóknak részére a téli tüzelőanyag beszerzéséhez és biztosításához. Az önkormányzat a támogatást e rendelet alapján évente egy alkalommal, és természetben nyújtja a jogosultak részére. A képviselő-testület a támogatás részletes szabályairól minden évben külön rendeletet alkot az aktuális tényezők, szabályok szem előtt tartásával.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőség megvalósítását célzó programokra és konkrét intézkedésekre jelentős hatással vannak az önkormányzat költségvetési mutatói, mivel a rendelkezésre álló anyagi háttér behatárolja a tervezeteket. A tervek rövid távú megvalósítását az önkormányzat éves költségvetéséről szóló helyi rendeletek szabályozzák, így 2018-ban a 2/2018. (II.28.) számú rendelet. Az Ormánság településeinek szűkös forrásai, alacsony bevételei következtében kevesebb programmal és az intézkedések nehézkes kivitelezésével szükséges számolni. Ezért is igyekszik a vezetőség a pályázatok adta lehetőségeket kihasználni, mind az uniós és hazai költségvetési támogatások esetében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Okorág Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (11/2013. (XII.17.) sz. önk. rendelet) a környező településekkel közösen fenntartja a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalt, tagja a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásnak, a Sellye Térségi Intézményi Társulásnak, a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak és a Mecsek-Dráva Szilárd Hulladéklerakó Önkormányzati Társulásnak. Így a helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása kapcsán elsősorban a sellyei járási és kistérségi dokumentumokat vettük alapul.

A Sellyei Kistérség Területfejlesztési Koncepciója:

A Koncepciót a Többcélú Társulás megbízására a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Rt. készítette, majd az SKTT Területfejlesztési Iroda dolgozta át 2008-ban.

A stratégiai dokumentum az alábbi prioritásokat fogalmazza meg a Sellyei kistérség kapcsán:

- A kistérség közúti elérhetőségének fejlesztése;
- Épített környezet fejlesztése;
- Egészségügy, szociális ellátás, foglalkoztatás javítása;
- Szakoktatás, szakképzés erősítése, vállalkozásélénkítés;
- Közigazgatási és közoktatási funkciók erősítése;
- Turizmus fejlesztése;
- Új vidékfejlesztési utak megvalósítása, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése.

A koncepció a programban megfogalmazott célok és prioritások alapján nyolc projekt mielőbbi megvalósítását tartja fontosnak a kistérségben, melyek esetében megadja a konkrét operatív programokhoz, területfejlesztési programokhoz való illeszkedési pontokat is, a javasolt forráslehetőségekkel és szükséges tennivalókkal egyetemben.

Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv:

A dokumentum elfogadására 2015. szeptemberében került sor, maga a programterv egy ÁROP projekt keretében készült. A JEP járási szintű helyzetelemzést, és értékelést tartalmaz, illetve összefoglalja azon alapelveket és célokat, melyek mentén későbbi fejlesztések tervezhetők. A tervezet kidolgozása során nagy hangsúlyt fektettek a vizsgált járás területi szereplőire, arra, hogy az érintettek széles köre, így a kisközösségek és a helyi civil szervezetek képviselői is befolyásolhassák és véleményezhessék a készülő programtervet.

Az alkalmazott módszerek a következők voltak:

- felzárkózási kerekasztal szervezése: a résztvevők személyes tapasztalatainak megismerése a szakterületükön belül;
- járási esély fórum és fókuszcsoportos interjúk;
- jó gyakorlatok feltérképezése;
- a járási esélyteremtő programterv első munkaváltozatának főbb pontjainak és prioritásainak véleményezése, a javaslatok alapján történő kiegészítése.

A megalkotott programterv kapcsán nagy hangsúlyt kapott a helyi társadalom tájékoztatása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A leggyűjtött és felhasznált adatok nagyobb része az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TeIR) származik, azon belül is a Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási adataival (2001, 2011) és a Területi statisztikai adatok rendszerében (KSH-TSTAR) elérhető információkkal dolgoztunk. Ahol is az adatok 1999-2016 közötti évekre vonatkozóan állnak rendelkezésre, ezért a legfrissebb népesedési jellemzőket a 2017. év kapcsán a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH), Települési Szolgáltató Rendszeréből (TSZR) kérdeztük le.

Sósvertikén a település alacsony lakosságszáma miatt nem működik helyben bölcsőde, óvoda és iskola, a gyerekek ezeket az alapszolgáltatásokat jellemzően Sellyén, vagy a megyeszékhelyen, Pécsen tudják igénybe venni. Így az indikátor excel-táblázat „iskolázottság” és „gyermekek” részének több táblázata (pl. 3.2.7.: Felnőttoktatásban résztvevők, 4.4.2.: Óvodai nevelés adatai) nem releváns a település esetében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénységben élők és a romák azonos célcsoportba való sorolását alapvetően indokolja, hogy a Magyarországon élő roma etnikum jelentős része mélyszegénységben, sokszor szegregátumokban él, így legtöbbször ez a két kategória sajnos fedi egymást. A mélyszegénység egy összetett jelenség, melynek okai a társadalmi és gazdasági hátrányokban, az iskolai, képzettségbeli negatív különbségekben, illetve a foglalkoztatottságbeli deficitekben, sőt, a hátrányos helyzet újratermelődésében mutatkoznak meg leginkább és a lakosság szempontjából súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

Kialakulását elsősorban a rendszerváltás időszakában bekövetkezett törés okozta, amely során a piacgazdaságra való áttérés a munkahelyek számának drasztikus csökkenését eredményezte, ezáltal a munkanélküliség hirtelen megugrását, ami így a családok és közösségek szétszakadásához, krízishelyzetéhez vezetett. Az Ormánságon belül sok egyén és család került ekkor érzelmileg, anyagilag egyaránt mélypontra, nehézséget okozott számukra az alapvető létfeltételek biztosítása, az egészségük megóvása. Az ördögi körből való kikerülés szinte lehetetlen kihívásnak bizonyult, akik hosszabb ideig nem találtak munkahelyet, idővel nem érezték magukat a társadalom hasznos tagjának, mivel a családjuk, a szociális és egészségügyi ellátórendszer tartotta el őket, konkrétan tehernek is tartották magukat. A negatív spirált tovább tetézte, hogy egy idő után a társadalom ennek okán kirekesztette őket. Ezen jelenségek és a negatív demográfia folyamatok hatására a térség falvainak nagyobb része visszafordíthatatlan gettósodással, társadalmi és etnikai homogenizációval néz szembe. A helyi munkalehetőségek szinte teljes hiánya, a munkaerő-piaci mobilitási lehetőségek korlátozottsága, valamint a nehezen elérhető szociális és egészségügyi alapszolgáltatások (melynek alapvető oka az aprófalvas településszerkezet és az önkormányzatok súlyos forráshiánya) sajnos továbbra sem kínálnak kitörési pontot a helyi lakosok számára.

Aggodalomra ad okot, hogy a mélyszegénység és a szegregáció egyre több gyermeket érint, akik pedig tehetetlenek a fennálló helyzettel szemben. Ezért is van szükség az esélyegyenlőség elérését célzó programok és intézkedések megvalósítására, ugyanis ha sikerül felemelni a szegénységben élő romákat (és főként gyermekeiket), az az egész társadalom hasznára válik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységben élők és romák jövedelmi és vagyoni helyzetét igen nehéz megítélni, általánosságban elmondható a Sellye térségében elhelyezkedő kistelepüléseken, hogy a minimálisan szükséges jövedelemnek csak az egyharmada folyik be a családokhoz. A helyzet télen még súlyosabb, mivel az idényjellegű, alkalmi munkák sem elérhetők. Az energiaszegénység is komoly probléma, ugyanis a helyi lakásállomány katasztrofális állapotban van. A gondozatlanság miatt a vályogépületek lepusztultak, az eredetileg jó energetikai funkcióik már nem működnek. A téglalapítványú házak szintén felújításra szorulnának, jelenlegi energetikai hatásfokuk nem kielégítő, emellett egyre rosszabb állapotú tüzelő berendezéseket használnak a lakosok. A lakásfenntartási támogatásokban részesülők

köre évről-évre növekszik (abszolút számokban ez a tény a támogatások időtartamának hosszabbodása miatt nem fellelhető), ez is mutatja, hogy egyre nagyobb gondot jelent a lakosság számára az ingatlanok fenntartása, illetve a közüzemi számlák rendezése. Ez a probléma leginkább a hátrányos helyzetű családokat érinti, ahol jellemző a munkával nem rendelkező, vagy alacsony jövedelmű, esetleg közfoglalkoztatott szülő, akik általában több gyermeket nevelnek.

A befolyt helyi adók mértékéből, az adófizetők számából, a gépjárműadó fizetésére kötelezettek számából tudunk a lakosság jövedelmi helyzetére tág vonalakban következtetni. Okorág községben gépjárműadó, helyi iparűzési adó és kommunális adó fizetési kötelezettség van előírva a helyi lakosok számára. A 2017-es évben 50 darab gépjármű után írtak elő adófizetési kötelezettséget, összesen 591.000 Ft összegben, melyből 768.000 Ft-ot fizettek be a tulajdonosok, viszont ebben az összegben a korábbi években felhalmozódott hátralékok is szerepelnek. Helyi iparűzési adó fizetésére a településen 25 vállalkozás volt kötelezett. Kommunális adót 60 darab ingatlanra vetettek ki, egyenként 4.000 Ft/ingatlan értékben, összesen 236.000 Ft összegben, amelyből a tavalyi évben 129.000 Ft érkezett meg az önkormányzat bankszámlájára a hátralékokkal együtt. Mind a gépjárműadó, mind a kommunális adó tekintetében több kérelem is érkezett kedvezmény, vagy mentesség megállapítására, esetükben a település vezetése igyekezett racionális és a kérelmezők számára kedvező döntést hozni. A vizsgált adatokból is látszik, hogy a kivetett adók megfizetése számos család számára okoz nehézséget, mivel a településen élők vagyoni helyzete elmarad az országos átlagtól.

Okorág Község Önkormányzata minden lehetséges módon próbálja támogatni az eladósodott, vagy nehéz helyzetbe került családokat a településen. A felvázolt helyzet megszüntetése, megelőzése érdekében fontos lenne bővíteni a lakosok ismereteit a felelős pénzgazdálkodásról, a személyi kölcsönök és hitelfelvételek buktatóiról, illetve az alapvető gazdasági jelenségekről. Mindez szakértő bevonásával klubfoglalkozások keretében alacsony ráfordítás mellett tudna megvalósulni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Okorágon a munkanélküliek és az álláskeresők számának alakulása nem rajzol ki sem csökkenő, sem pedig növekvő tendenciát, a számuk és az arányuk folyamatosan változik, egyik évben 31 fő (2013.) munkanélkülit találunk a településen, majd három esztendő elteltével mindössze tizenhárman tartoznak az álláskeresők táborába

3.2.1. számú táblázat: Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	76	57	133	10,5	13,8%	7	12,3%	18	13,2%
2013	75	60	135	16,5	22,0%	13,75	22,9%	30	22,4%
2014	75	60	135	10	13,3%	6,75	11,3%	17	12,4%
2015	74	58	132	11,5	15,5%	10	17,2%	22	16,3%
2016	69	58	127	7,75	11,2%	5,25	9,1%	13	10,2%
2017	69	58	127	9,25	13,4%	6,25	10,8%	16	12,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemek megoszlásánál tudunk annyit megállapítani, hogy inkább a férfiak túlsúlya a jellemző, ők azok, akik nagyobb arányt képviselnek a munkanélkülieken belül.

3.2.2. számú táblázat: Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		18	30	17	22	13	13
20 év alatti	Fő	0	0,25	0,75	1,75	0,75	0,75
	%	0,0%	0,8%	4,5%	8,1%	5,8%	6,0%
20-24 év	Fő	2,25	4,25	1,25	2	2	0,75
	%	12,9%	14,0%	7,5%	9,3%	15,4%	6,0%
25-29 év	Fő	0,75	4,25	1,75	1	0,25	1,25
	%	4,3%	14,0%	10,4%	4,7%	1,9%	10,0%
30-34 év	Fő	2	2,75	2,5	3,5	2,25	0,75
	%	11,4%	9,1%	14,9%	16,3%	17,3%	6,0%
35-39 év	Fő	5,5	4,75	0,75	1	0,25	0,75
	%	31,4%	15,7%	4,5%	4,7%	1,9%	6,0%
40-44 év	Fő	2	4,5	3	5	2,75	1,75
	%	11,4%	14,9%	17,9%	23,3%	21,2%	14,0%
45-49 év	Fő	1	1,25	2,25	1,5	1,5	2
	%	5,7%	4,1%	13,4%	7,0%	11,5%	16,0%
50-54 év	Fő	1	3,5	2	1,25	1,75	1,5
	%	5,7%	11,6%	11,9%	5,8%	13,5%	12,0%
55-59 év	Fő	3	4,75	2	2,75	0,5	0,75
	%	17,1%	15,7%	11,9%	12,8%	3,8%	6,0%
59 év feletti	Fő	0	0	0,5	1,75	1	2,25
	%	0,0%	0,0%	3,0%	8,1%	7,7%	18,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Amikor Okorágon a regisztrált munkanélküliek végzettségi szintjét vizsgáljuk, jól látszik, hogy az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya veszt fel közöttük kiugróan magas értéket. A másik két csoportról megállapítható, hogy arányuk az elmúlt években jelentősen csökkent, ez pedig párhuzamba állítható a nyilvántartott álláskeresők összlétszámának fogyásával is.

3.2.6. számú táblázat: Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	18	3	17,1%	12,75	72,9%	1,75	10,0%
2013	30	5	16,5%	15	49,6%	10,25	33,9%
2014	17	2,75	16,4%	8,25	49,3%	5,75	34,3%
2015	22	2,25	10,5%	12	55,8%	7,25	33,7%
2016	13	0,75	5,8%	8,75	67,3%	3,5	26,9%
2017	16	2	9,7%	10,75	69,4%	3,25	21,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években jelentősen nem változott, arányuk viszont inkább a férfiak irányába billenti a mérleg nyelvét, ők szerepelnek nagyobb arányban a vizsgált csoportban.

3.2.3. számú táblázat: A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	27,14	5	5	10	50,0%	50,0%
2013	25,62	2	5	7	28,6%	71,4%
2014	20,51	5	3	8	62,5%	37,5%
2015	18,6	7	2	9	77,8%	22,2%
2016	40	5	3	8	62,5%	37,5%
2017	27,42	7	5	12	58,3%	41,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

A sellyei járás területén az elmúlt öt évben a közfoglalkoztatási programok következtében sajnálatos módon a települési önkormányzatok váltak a fő foglalkoztatókká. A programok legfőbb célja, hogy az addig nyilvántartott álláskeresői státuszban lévő személyeket visszavezesse a munka világába. A nagy kérdés kezdetben a következő volt: a közfoglalkoztatás hosszú távon tényleges megoldást hoz-e, valóban visszavezeti a hátrányos helyzetű személyeknek legalább egy részét a mindennapi munkában, vagy inkább kialakul egy új munkavállalói réteg, akik évről évre igénybe veszik a közfoglalkoztatás adta lehetőségeit és addig dolgoznak így, ameddig módjukban áll?

Az alábbiakban tekintjük át, Okorágon a közfoglalkoztatás keretében milyen feladatokat láttak el a helyiek az elmúlt években:

- Belvízelvezető árokrendszer felújítása, karbantartása: a törött, elhasználódott burkolatok felszedése, elszállítása, majd a felújításra szoruló árokszakaszok folyamatos helyreállítása zajlik. Az átvezetők takarítása, javítása kötelezően elvégzendő feladat. Továbbá a belterületi és külterületi árkok csatlakozásainak tisztítása (bokrozás, iszapeltávolítás) kerül még bele a programokba.
- Külterületi mezőgazdasági utak javítása: figyelembe kell venni a széttiport, elhasznált földutakat a karbantartás során. A munkálatok során az utak melletti szegélyek rendbetételére is gondot fordítanak. A program a térség mezőgazdasági infrastruktúráját, potenciálját hivatott javítani.

3.2.9. számú táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők létszáma:

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma az elmúlt időszakban	
2013	23
2014	33
2016	40
2016	40
2017	30

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu>

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A rendszerváltást megelőzően a térségi termelőszövetkezetek biztosítottak a helyieknek munkahelyet, felszámolásukkal viszont szinte a kistelepülések teljes lakossága munkanélkülivé vált. Okorágon jelenleg a munkalehetőségek igen behatároltak, közfoglalkoztatási programjai révén gyakorlatilag az önkormányzat az egyedüli munkaadó. A helyi iparüzési adó adataiból látszik a legjobban, milyen alacsony a vállalkozások száma a településen, többségében ők is önfoglalkoztató egyéni vállalkozások, akik munkahelyek

létesítését forráshiány miatt nem tudják vállalni. Okorág földrajzi elhelyezkedése (nagyobb településektől távol fekszik), kedvezőtlen társadalmi és gazdasági adottságai következtében nem is várható, hogy a jövőben megjelenjen egy nagyobb foglalkoztató. Potenciálisan Sellye az a településméret, ahol egy nagyobb cég letelepedhet és munkalehetőséget kínál. A járási központba (ami 7,5 km-re található) azonban szükséges valamilyen módon eljutni Okorágról, így jelenleg a munkavállalók saját gépkocsival, falubusszal, vagy busszal tudnak beutazni. A település közlekedési adottságait nézve ugyancsak hátrányos helyzetben van, mivel közvetlen autóbusz járat csak Sellyére van, sűrűségüket tekintve már a járás központba is nehézkes a bejutás, ugyanis mindössze négy pár járat közlekedik a reggeli, kora és késődéltutáni órákban. Azonban a megyeszékhelyre, Pécsre történő eljutáshoz minimum egyszer, de a legtöbb esetben kétszer (Sellye, Vajszló, vagy Szigetvár) át kell szállni, ami a menetidőt akár 2-3 órára is emelheti és csupán három járatpár teszi elérhetővé a települést a reggeli és a késő déltutáni órákban. Saját gépkocsival Sellyét mintegy 10 perc alatt, míg Pécsét körülbelül 45 perc alatt el lehet érni, azonban a gépjárműadó adatai szerint kevesen rendelkeznek a településen autóval, csupán xx fő (2017).

Összességében megállapítható, hogy Okorágról Sellyére megoldható a mindennapi munkába járás autóbusszal, viszont távolabbi célpont (pl. Szigetvár, Pécs) elérése kizárólag gépkocsival elképzelhető, ami tovább nehezíti az amúgy is hátrányosan megkülönböztetett lakosság helyzetét.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Szerencsére a 18-29 évesek körében a pályakezdő álláskeresők száma a településen rendkívül alacsony és nem ragadnak bele ebbe az állapotba éveken keresztül, viszonylag hamar munkába tudnak állni.

3.2.4. számú táblázat: Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	17	15	32	1	5,9%	1	6,7%	2	6,3%
2013	16	15	31	1	6,3%	0	0,0%	1	3,2%
2014	15	15	30	2	13,3%	2	13,3%	4	13,3%
2015	15	14	29	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
2016	15	15	30	1	6,7%	1	6,7%	2	6,7%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek közül a helyi önkormányzat napi kapcsolatban van a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. Ajánlásaik alapján informáljuk a lakosságot a térségi munkalehetőségekről, toborzásokról, induló képzésekről, stb.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat sem a saját, sem a közös fenntartású intézményekben való foglalkoztatás során nem tesz különbséget nemi, faji, vagy etnikai hovatartozás szempontjából a munkavállalók között. Ezért nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy hány fő mélyszegénységben élő és roma személyt alkalmaz.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a településen a foglalkoztatás területén a helyi lakosok közül bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A „szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény” (továbbiakban: Szoc. tv.) határozza meg a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások fajtáit és jogosultsági kritériumait. A pénzbeli ellátások formái közül a járási hivatal állapítja meg:

- az időskorúak járadékát
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti járadékot,
- az ápolási díjat

Aktív korúak ellátását az elmúlt években egyre kevesebben vesznek igénybe a településen. A tavalyi évben átlagosan mindössze tíz fő jogosultat találunk.

3.3.3. számú táblázat: Aktív korúak ellátása

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	6,25		4,70%	6	35,71%
2013	13,5		10,00%	14	44,63%
2014	9,25		6,85%	9	55,22%
2015	8,75	1	6,63%	10	45,35%
2016	5,5	2	4,33%	8	57,69%
2017	5,5	1	4,33%	7	41,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szintén a járási hivatalok illetékesek a természetbeni szociális ellátás megállapításának ügyében, ami jelen esetben a közgyógyellátást jelenti. Okorág alacsony számú lakosságán belül a közgyógyellátottak száma meghatározó, ugyanakkor a vizsgált időszakban jelentős csökkenést mutat, a 2012-es bázisév 30 fő ellátottjához képest, 2016-ban átlagosan mindössze 18 fő részesült támogatásban.

3.6.2. számú táblázat: Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	30
2013	27
2014	24
2015	20
2016	19
2017	16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Okorágon az elmúlt években ápolási díjban alanyi jogon mindössze három fő jogosult, amely érték elhanyagolható még a település méretéhez viszonyítva is.

3.6.3. számú táblázat: Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	0	0
2015	n.a.	0	0
2016	2	n.a.	2
2017	1	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

Emellett a helyi önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg a települési támogatásokat, melynek formáit és feltételeit rendeletben szabályozzák (4/2015. (II.25.)), Okorágon így létezik:

- települési ápolási támogatás,
- települési gyógyszer-támogatás,
- települési létfenntartási támogatás,
- települési gyermeknevelési támogatás,
- települési temetési támogatás,
- települési eseti rendkívüli támogatás,
- és települési lakásfenntartási támogatás
- köztemetés (természetbeni ellátás).

3.3.4. számú táblázat: Települési támogatásban részesülők száma Okorágon az elmúlt években:

TÁMOGATÁSOK FAJTÁI:	2014	2015	2016	2017
Települési ápolási támogatás	0	0	0	1
Települési gyógyszer-támogatás	0	0	1	2
Települési létfenntartási támogatás	46	24	17	15
Települési gyermeknevelési támogatás	0	0	0	0
Települési temetési támogatás	0	0	5	2
Települési eseti rendkívüli támogatás	0	0	29	31
Települési lakásfenntartási támogatás	30	17	17	15
Köztemetés	0	1	2	0
Összesen	59	53	67	90

Forrás: Önkormányzati adatok

Az álláskeresőik részére a „foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben” meghatározott feltételek szerint ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

A vizsgált településen az álláskeresői segélyben részesülők száma nagyon alacsony, az elmúlt években átlagosan egy fő vette igénybe ezt a fajta támogatást, így több olyan év is volt, amikor senki nem részesült a településről segélyben.

3.3.1. számú táblázat: Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	133	0	0,0%
2013	135	0	0,0%
2014	135	0	0,0%
2015	132	0	0,0%
2016	127	0	0,0%
2017	127	0,75	0,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Okorágon az álláskeresői járadékra jogosultak aránya a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik számának tükrében viszonylag alacsony értéket mutat a vizsgált időszakban.

3.3.2. számú táblázat: Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	18	1,75	10,0%
2013	30	2	6,6%
2014	17	0,5	3,0%
2015	22	3,75	17,4%
2016	13	1,5	11,5%
2017	16	1,5	9,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Ahogy arról már volt szó, az Ormánság térségében, így Okorágon is, a lakásállomány kritikusan rossz állapotú, a vályogépületek a gondozatlanság miatt lepusztultak és a téglapépítésű házak is felújításra szorulnának.

3.4.1. számú táblázat: Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	80	n.a.	0	0	0	0	0	0
2013	80	n.a.	0	0	0	0	0	0
2014	80	n.a.	0	0	0	0	0	0
2015	80	n.a.	0	0	0	0	0	0
2016	80	n.a.	0	0	0	0	0	0
2017	80	n.a.	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

Okorágon a lakásállomány összetétele az elmúlt években nem változott, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma egyre nő. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonában lévő ingatlanában él, a településen alacsony az albérletben lakók aránya. Hajléktalan személyt az önkormányzat nem tart nyilván, tudomásunk sincs róla, hogy „élne” a településen.

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat nem rendelkezik saját tulajdonában lévő bérlakással.

b) szociális lakhatás

Saját tulajdonú szociális lakással az önkormányzat nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem található olyan nem lakáscélú ingatlan, amit egyéb lakáscélra használnak.

e) lakhatást segítő támogatások

Okorágon jelenleg a 80 lakóingatlanban 173 lakó él, tehát átlagosan több, mint 2 fő él egy lakásban. A statisztikai adatok alapján a lakások jelentős része, xc%-a komfortos ingatlan és c%-uk életveszélyes állapotban van, vagy a bentlakás egészségre ártalmas. Vezetékes víz az ingatlanok 95%-ában megtalálható. Csatornahálózat a településen nem található, nem üzemel. Az elektromos hálózatra minden lakóingatlan be van kötve, de körülbelül a lakások 10%-a esetében az áramszolgáltató a jelentős hátralék-felhalmozódásra hivatkozva kikapcsolta az áramot. Megoldásként a többségükbe mostanra előre fizetős mérőórát szereltek be. Mindez a települési lakásfenntartási támogatás igénylésére vonatkozó kérelmekből látszik a legjobban, ahol a támogatás mértékét is meghatározza a rezsi költsége és a juttatást a hatályos önkormányzati rendelet értelmében természetbeni formában, a szolgáltató felé utalással teljesítik. Az utóbbi években megítélt támogatások összege és a támogatottak száma jelentős eltéréseket mutat, amely az alábbi diagramról pontosabban is leolvasható:

3.4.2. számú táblázat: Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	28	0
2013	30	0
2014	29	0
2015	35	0
2016	17	0
2017	15	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

f) eladósodottság

A lakossági közüzemi díjhátralékok felhalmozódása és a gazdasági válságot követő devizaadósság óriási mértékűre duzzadása évről-évre egyre égetőbb probléma a településen. Az érintett családok köréről és a hátralék összetételéről és mértékéről a helyi lakosok érthető okokból nem szívesen beszélnek, ezért az önkormányzat naprakész adatbázissal nem rendelkezik a témában. Azonban a települési támogatások benyújtása és elbírálása során az érintettek elpanaszolják problémáikat a polgármester úrnak, vagy a képviselő-testületi tagoknak, így van arról tudomásuk, hogy ki rendelkezik tetemes devizaalapú kölcsönadóssággal, vagy villanyszámla hátralékkal, amit az alacsony összegű nyugdíjakból és fizetésekből véleményük szerint szinte lehetetlen a belátható jövőben önerőből visszafizetni, azt csakis segítséggel, kimentéssel teljesülhet. Ezért aki belecsúszott ebbe a spirálba, csak ritkán tud kikerülni belőle, esetükben jellemző a további eladósodás és a hónapról-hónapra való megélhetés, tengődés.

Télen a helyzetük pedig még kilátástalanabb, hiszen abban a néhány hónapban nem tudnak mezőgazdasági munkát vállalni, amivel kiegészíthetik – ha feketén is – a jövedelmüket. Arról nem is beszélve, hogy ezekben a hónapokban a tüzelőről is gondoskodniuk kell, ami a családok többségének külön megterhelést és kihívást jelent a városban.

Az önkormányzat a szociális kerete terhére igyekszik támogatni valamennyi, nehéz helyzetbe került személyt, de sajnos csodát nem tud tenni, a legtöbb család problémáját csak központi, kormányzati döntés által lehetne megoldani. Mindenesetre, amíg lehetőség adódik, év közben a legrászorultabbaknak rendkívül támogatást nyújt a település vezetése, továbbá a roma nemzetiségi önkormányzattal közösen iskolakezdekő fűzetcsomagot, az év végi ünnepek előtt élelmiszersomagot, illetve tűzifát osztanak a rászorult háztartások számára, ezzel próbálják segíteni a helyzetüket.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén és lakóövezetén kívül nem találhatóak lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Okorágon nem találhatóak olyan telepek és szegregátumok, amelyek a meghatározás minimális kritériumainak „megfelelnének”.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünk esetében nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünk esetében nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Településünk esetében nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A térség többi településéhez hasonlóan, Okorág egészségügyi ellátását is az Ormánság Egészségközpont biztosítja. A Sellye városában található Ormánság Egészségközpont egy pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központ. Itt kapott helyet a két háziorvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások, úgymint sebészet, belgyógyászat, addiktológia, ortopédia, kardiológia, pszichológia, nőgyógyászat, diabetológia, radiológia, ultrahang, urológia, reumatológia, labor diagnosztika, pulmonológia, szemészet, gyógytorna, neurológia, bőrgyógyászat, gyógymasszázs, fül-orr-gége, pszichiátria és fizioterápia. A központ 37 környező településről fogad betegeket.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférést jelenleg a házi gyermekorvos és a védőnő aktív közreműködésével megoldott. A legfontosabb szűrővizsgálatok: mozgásszervi elváltozások szűrése, fogazat, hallás, látás, megfelelő tápláltság és mentális állapot felmérése. Amennyiben a szűrővizsgálatok során elváltozást észlelnek, a szakorvosi ellátás igénybevételére a sellyei Ormánság Egészségközpontban van lehetőség. A felnőtt lakosság részére szervezett szűrővizsgálatok Pécsen, a PTE Klinikáin, vagy kisebb részben Sellyén, az Ormánság Egészségközpontban érhetők el, úgymint mammográfia, érrendszeri, prosztatata, beldaganat szűrővizsgálat, továbbá csontritkulás állapotfelmérése.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Helyben fejlesztő és rehabilitációs ellátások nem elérhetők, de Sellyén az Ormánság Egészségközpontban igénybe vehetők fizioterápiás kezelések, gyógytorna és gyógymasszáz.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek táplálkozási lehetőségei, valamint szokásai nagyban befolyásolják a felnőttkori étkezési habitusukat, mivel táplálkozási szokásaink gyermekkorban alakulnak ki, ilyenkor határozzuk meg, még ha nem is tudatosan, egész életünkre szóló táplálkozási magatartásunkat. Ezért a közétkeztetésnek nagy szerepe és felelőssége van abban, hogy az egészséges táplálkozás irányába terelje a gyermekeket, kialakítva egy olyan életmódot, amely az egészséges alapanyagok felhasználását és modern főzési technológiák alkalmazását részesíti előnyben, ezáltal hangsúlyozva az egészség megőrzését, a prevenciót, a helytelen táplálkozásból fakadó betegségek (pl. diabétesz, magas koleszterin szint) és a kóros elhízás megelőzését.

Okorág óvodás és iskoláskorú gyermekeinek az étkeztetését a sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda főzőkonyhája biztosítja. Az intézményben körültekintően gondoskodnak arról, hogy

a gyermekek részére biztosított étel minőségileg és mennyiségileg is megfeleljen az életkori sajátosságaiknak. Szem előtt tartják, hogy a felhasznált nyersanyagok változatosak és idényjellegűek legyenek, szintén fontos szempont az energia- és tápanyagtartalom arányos elosztása. A főzőkonyhában igyekeznek az étlapot változatossá tenni, így ügyelnek az ételek 3-4 hetente történő ismételtesére. A gyermekek élettani sajátosságainak és ízlésvilágának megfelelően igyekeznek a korszerű és egészséges táplálkozás követelményeinek figyelembe vételével az étlapot összeállítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen sportolási lehetőség a sportpályán, illetve a művelődési házban elhelyezett ping-pong asztalnál van. A sportpályát főként a gyerekek használják, szervezett mérkőzésekre a nagyobb rendezvények kapcsán van lehetőség.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sósvertike Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás és az étkezés biztosítására a SZOCEG Nonprofit Kft.-vel kötött feladatellátási szerződést, míg a családsegítést a Sellye Család- és Gyermekejóléti Központ látja el.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a szolgáltatások nyújtásakor roma származása miatt.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor a szakemberek nagy figyelmet fordítanak arra, hogy az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező állampolgárok is hozzáférhessenek a megfelelő minőségű és mennyiségű ellátásokhoz (pl. egészségügyi vizsgálatok). Például a szociális étkezés térítési díját az önkormányzat támogatja a rászorulóknak esetében, hogy megfizetése ne okozzon számukra nagyobb megterhelést, vagy a falubusz az arra kijelölt napokon ingyenesen szállítja őket Sellyére az Ormánység Egészségközpontba, vagy szükség esetén Pécsre, a klinikára.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Okorágon a közösségi élet helyszínét a művelődési ház, és a polgármesteri hivatal udvara adja. Ez utóbbi helyszínen kerülnek megrendezésre a jelentősebb szabadtéri rendezvények

is, úgymint a gyereknap és a roma nap. Emellett a művelődési ház a másik helyszín, ahol a közösségi élet zajlik.

A településen társadalmi szervezet nem működik. A településen kulturális vagy, táncegyesület nem működik, azonban ezek iránti igényről sincs tudomása az önkormányzatnak, az ilyen jellegű tevékenységeket és feladatokat a Roma Nemzetiségi Önkormányzat látja el.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzatnak nincs tudomása a városban etnikai konfliktusról, azonban a látens diszkriminatív nézetek létezését nem tartjuk kizártnak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Okorágon a Család- és Gyermekjóléti Központ működésével kezdődött meg az a folyamat, hogy összegyűjtik a kinőtt és feleslegesség vált gyermek-felnőtt ruhákat, játékokat, így juttatva el azokat az arra rászorulóknak részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az Okorágon működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat elsősorban kulturális, hagyományörző és közösségépítő programok kapcsán dolgozik együtt a települési önkormányzattal, jó példa erre a minden évben megrendezésre kerülő falunap, ahol hagyományörző programokkal és gasztronómiai különlegességekkel színesítik a rendezvény hangulatát.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen élő roma nemzetiségű lakosságot minden évben támogatja élelmiszersomaggal is, ahol általában 35-40 család részesül támogatásban. A roma gyermekeknek pedig karácsonyi hagyományörző műsorral és édességsomaggal kedveskedik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel.	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása.
Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya.	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése.
Látens diszkrimináció, főként a romák körében.	Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Járási szintű adatok alapján megállapítható, hogy a gyermekeket érintő legnagyobb súlyú egészségügyi problémák a mozgásszervi betegségek, a táplálkozással kapcsolatos megbetegedések funkciózavarok, valamint a szenvedélybetegségek egyre fiatalabb korban való megjelenése okozza. A védőnők tapasztalatai szerint a tizennégy évnél fiatalabbaknak is legalább a fele érintett az aktív vagy a passzív dohányzásban. A veszélyeztetett gyermekek arány a meghaladja a 30%-ot, amely igen magas kockázatot jelent mind egyéni, mind közösségi szinten. A veszélyeztetés valamely magatartás, mulasztás, vagy körülmény hatására kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Ezen adatok alapján kiemelt fontosságú a 3-7 éves korosztály egészségfejlesztése, amely nem nélkülözheti a családot, mint elsődleges szocializációs közeg egészségfejlesztését, hiszen a primer prevenció megkezdése már óvodás korban szükséges. Így elsősorban a nem kívánt, káros szülői magatartások visszaszorításának területén kell cselekedni. Fontos feladat a szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás és gyermeknevelés terén, illetve a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása. Egy olyan programsorozat kidolgozására és lebonyolítására lenne szükség, ahol a résztvevő szülők csoportban, egymást segítve és támogatva, de szakember segítségével, felügyeletével fejleszthetik elméleti és gyakorlati ismereteiket.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Okorág lakónépességének csökkenésével párhuzamosan egyre kevesebben részesülnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Közülük viszont egyre több család csak a kedvezmény igénybevételével tudja gyermekei taníttatását biztosítani. Mivel a gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával együtt járó normatív támogatások (pl. ingyenes tankönyv és étkeztetés) jelentős anyagi mentesítést nyújtanak a rászorult családok számára.

4.1.2. számú táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	40
2013	42
2014	36
2015	36,5
2016	29
2017	25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Okorág Község Önkormányzata a vonatkozó rendelete értelmében a települési támogatások között a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás jogcímét fogalmazza meg. A támogatást azon családok részére állapítja meg a Képviselő-testület, ahol időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy a létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerültek. Elsősorban azokat a gyermekes családokat részesítik támogatásban, akiknél hirtelen többletkiadások jelentkeztek és emiatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen kivételes esemény lehet a válsághelyzetben lévő várandós anya, akinél a gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítése érdekében jelentkeznek pluszkiadások. Továbbá az átmeneti nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének, vagy a szülők munkanélkülivé válása okán, esetleg, betegség, elemi kár felmerülésekor is megítélhet a Képviselő-testület támogatást. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénylésének a száma elenyésző a többi települési támogatáshoz képest, szerencsére a családok csak ritkán kerülnek olyan helyzetbe, amikor ezt a fajta segítséget kellene igénybe venniük.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Okorág településen ingyenes étkeztetésben és tankönyv ellátásban, a település alacsony lélekszáma miatt viszonylag alacsony számban részesülnek a gyermekek. A helyi önkormányzat vezetése minden alkalommal odafigyel arra, hogy valamennyi rászoruló (főként a kisgyermeket nevelő családok) megkapja a számára megfelelő támogatást, legyen az akár pénzbeli, vagy természetbeni (pl. füzetcsomag, tüzelő, élelmiszersomag) formában nyújtva.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek laknának.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Okorágon nem található szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői tevékenység területi és időbeli eloszlását vizsgálva, a térség háziorvosi praxisaihoz viszonyítva kicsit kedvezőbb a helyzet, a szolgálat jól működik, jó kapcsolatot tart fenn a lakossággal, azonban igen túlterhelt. A vizsgált időszakban a térség két védőnője látta el a Sellye környéki települések évek óta betöltetlen státuszait, ezáltal gyermekeit is.

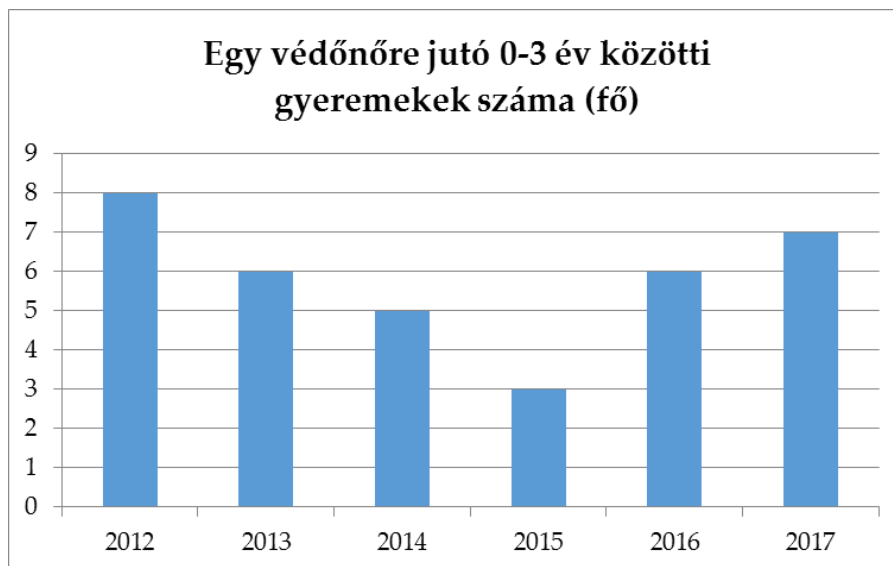
4.3.1. számú táblázat: Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	38
2013	1	34
2014	1	33
2015	1	33
2016	1	29
2017	1	29

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

A népesség csökkenésével együtt évről évre egyre alacsonyabb a 0-14 éves korosztály gyermekeinek száma is, ami a fenti diagramon jól látszik, Okorágon miként jut egy védőnőre mind kevesebb gyermek.

Viszont az elmúlt két évben az élveszületések abszolút számának növekedésével párhuzamosan megnőtt a 0-3 évesek aránya az állandó népességen belül. Ezért is rajzolódik ki egy nagyarányú növekedés az egy védőnőre jutó 0-3 év közötti gyermekek számát megjelenítő ábrán.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek szakorvosi ellátása az Ormánság Egészségközpontban, a Szigetvári Kórház Gyermekosztályán, illetve a PTE ÁOK Gyerekgyógyászati Klinikáján folyik.

A sellyei Egészségközpont üzemeltetője az Ormánság Egészségeért Nonprofit Kft., melynek tulajdonosai maguk az ormánsági települések önkormányzatai, többségi tulajdonosa pedig Sellye Város Önkormányzata. A legtöbb tevékenységet a Nonprofit Kft. végzi, azonban vannak a gyermekek egészségében igen fontos szerepet betöltő bérlők is a házban, úgymint a gyermekorvos, a védőnők, a fogorvosok, a patika, a sportorvos, valamint az üzemorvos. A különböző járóbeteg szakrendelések nagyobb része alapvetően felnőtt betegeket lát el, de szükség esetén bármely szakrendelés alatt várják a gyermek pácienseket is. A háziorvosi ügyelet vegyesen látja el a felnőtt és a gyermek lakosságot egyaránt. Sellyén működik a járás két háziorvosi ügyelete közül az egyik.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A térségben 2015-ben a 3. életévét betöltött, szűrésen részt vett gyermekek esetében a leggyakoribb elváltozások, a normáltól eltérő mozgásfejlődés, a normál beszédfejlődéstől való eltérés és a szociális zavar. A korai életkorban megkezdett, a szakemberek (óvodai fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus) és a szülők együttműködése nélkül, ezek a zavarok jelentősen ronthatják a kisgyermekek iskolai teljesítményét, másodlagosan pedig viselkedési problémák megjelenéséhez vezethetnek.

Az okorági kisgyermekek óvodai ellátása a sellyei Ormánsági Tücsök Óvodában megoldott, az intézményben egy egységes bölcsőde-óvodai csoport is működik és igyekeznek a megfelelő szakembereket bevonni a gyermekek nevelése során. Fontos a logopédus és a gyermekpszichológus folyamatos alkalmazása, illetve az óvodai gyógytestnevelés megteremtése, melynek lényege, hogy a kezdődő mozgásszervi elváltozásokban szenvedő, valamint a mozgásfejlődésben elmaradt gyermekekkel szakszerűen, helyben foglalkozzanak.

d) gyermekjóléti alapellátás

A családsegítést és a gyermekjóléti feladatokat 2016-ig Sellyén és a járás teljes területén a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látta el. Ekkor vette át a szolgáltatás egy részét a Vajszló és Térsége, illetve a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, 2016. január 1-ét pedig megalakult a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ. A 2013 és 2017 évek közötti adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekek és családok száma lecsökkent, a családsegítő szolgáltatás ügyfélforgalma pedig megnövekedett. Sellyén és térségében fontos szerep hárul a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatra. Ezt támasztja alá a 2017-es évben a hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók nagyon magas, 80%-os aránya is. Ez az érték mintegy 40%-kal haladja meg Baranya megye és a Dél-Dunántúl általános iskolával rendelkező településeinek átlagát.

Az intézményben dolgozó segítő szakemberek fő feladata az ellátott családok saját otthonukban való felkeresése, a családgondozás feladatainak ellátása, továbbá a nyújtott szolgáltatás elérhetővé tétele fogadóórák biztosításával. A munkatársak leterheltek, napi munkájuk során a jogszabályi előírásnak megfelelő maximális esetlétszám közeli ellátotti létszámmal dolgoznak.

A kliensek között viszonylag magas a nagycsaládosok száma, mely családokban elsősorban a saját gyermekek után járó juttatások képezik a család megélhetésének alapját. A szegénység, a munkanélküliség, vagy épp a közfoglalkoztatás, így az anyagi biztonság hiánya a fokozódó depriváció mellett folyamatosan növekszik a sokszor tettelegesséig fajuló családi konfliktusok száma is. Minden család életében jelen van a krízis kialakulásának lehetősége, amelyet legtöbbször elfojtanak, esetleg saját maguk igyekeznek megoldani, végső esetben azonban külső szakemberre van szükség. A Szolgálat az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szolgáltatást.

e) gyermekvédelem

Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai feladatuk ellátása során úgy látják, hogy egy gyermekvédelmi probléma tartósan fennáll és az alapellátás keretében nem szüntethető meg, kezdeményezhetik a gyámhatóságnál a gyermek védelembe vételét. A javaslattételben részletesen feltárják a veszélyeztetettség okait, és javaslatokat tesznek a szükséges intézkedésekre. A gyámhatóság a védelembe vételi határozatában felszólítja a szülőt, hogy rendezze körülményeit, életvitelét a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében. Védelembe vételre kerülhet sor akkor is, ha a gyermek bűncselekményben vesz részt (pl. rablás). Ilyen esetekben a gyámhatóság különböző magatartási szabályokat állapít meg, amelyeket a gyermekjóléti központ kollégáival együttműködve kötelesek teljesíteni a családon belül. A gyermek családból való kiemelése a központ javaslatára abban az esetben történhet, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ alapvető prevenciós feladata az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása, melynek érdekében koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen körülmények között kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel. Közülük, aki a problémát már a kialakulásakor észleli és jelzi, az segíti a gyermekjóléti szolgálatot abban, hogy a megoldásba bevonják a legkompetensebb szakértőket. A jelzési és együttműködési kötelezettséget a Gyvt. 17. §-a és a Szt. 64. § (2) bekezdése írja le. A központ munkatársai kötelesek hatósági eljárást indítani a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Annak érdekében, hogy a gyermekjóléti központ be tudja tölteni az illetékességi terület gyermekvédelmi rendszerében a törvény által rá ruházott feladatokat, központi, koordinatív szerepet, rendszeres, személyes kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival, szakmai fórumok, esetmegbeszélések és tanácskozások során.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

A településen sportolási lehetőség a sportpályán, illetve a művelődési házban elhelyezett ping-pong asztalnál van. A sportpályát főként a gyerekek használják, szervezett mérkőzésekre a nagyobb rendezvények kapcsán van lehetőség.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Okorág Község Önkormányzata a gyermekek intézményi és szünidei étkeztetését az idei évben felújított sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda főzőkonyhájáról biztosítja mind az óvodás, mind az általános iskolás korú gyermekek részére. A település az arra szánt normatívából tudja biztosítani a hátrányos helyzetű gyermekeknek a szünidei gyermekétkeztetést, amely már több éve egy jól kidolgozott rendszer alapján, gördülékenyen működik. Ingyenes tankönyvellátásban a jogszabályban meghatározott gyermekek részesülnek a településen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A gyermekek részére történő szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről Okorág Község Önkormányzatának nincs tudomása.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatások elosztásánál, legyen az pénzügyi, vagy természetbeni juttatás, mindig kiemelt figyelmet fordít a nehéz anyagi helyzetben lévő, gyermekeket nevelő családok támogatására. Továbbá szükségesnek tartja a hátrányos helyzetű gyermekek motiválását, akár ösztöndíjprogramok bevezetése által is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Ormánsági Tücsök Óvoda Sellyén hat vegyes életkorú csoporttal működik, melyből az egyik egységes óvoda-bölcsődei csoport. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, ezért célja a sokoldalú, harmonikus fejlődés elősegítése, a személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Fontosnak tartják a környezettudatosságra nevelést, a mozgásfejlesztést, a hagyományok ápolását, a nemzetiségi-, közösségi nevelést, illetve a diszkriminációmentesség és az egyenlő bánásmód biztosítását.

Az óvodában évek óta integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az inkluzív (elfogadó) pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű, a horvát és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek vegyes életkori összetételű gyermekcsoportokban való együttnevelése valójában meg. Az óvodai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

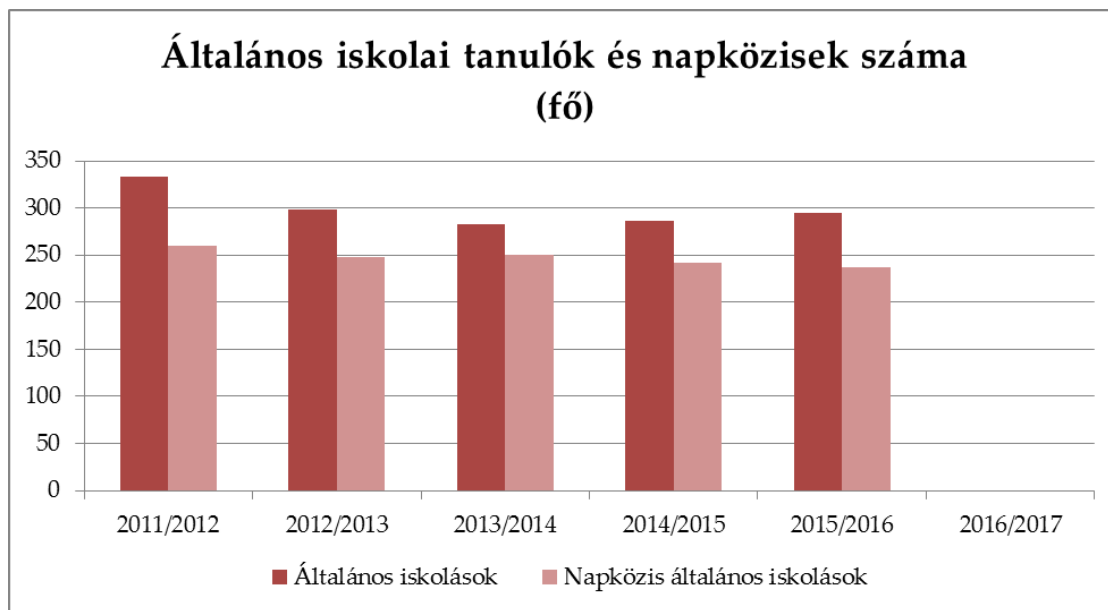
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Okorágon nem működik oktatási intézmény, a gyermekek Sellyére járnak be óvodába és általános iskolába. Ezért a lenti táblázatban a városban működő intézmények adatait mutatjuk be, mivel azok tükrözik a környező településekről - így a Sósvertikéről is - bejáró gyermekek helyzetét.

6. táblázat: Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	12	6	155	1	152	0
2013	10	6	155	1	144	0
2014	8	6	155	1	146	0
2015	7	6	155	1	143	0
2016	4	6	155	1	123	0
2017	4	6	155	1	125	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a környékbeli oktatási intézményekben hátrányos megkülönböztetés, jogellene elkülönítés, vagy szegregációs folyamatok lennének bármilyen körülmények között is tapasztalhatók.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A Sellyei járásban található oktatási intézmények eredményességéről a „Sellyei Járási Tükör – Helyzetelemzés” című dokumentum ad részletes áttekintést, amelyet az „Integrált Térségi Gyerekprogramok” (EFOP-1.4.2-16) pályázati kiírására készítettett Sellye Város Önkormányzata. A tanulmányból kiderül, hogy a Sellyei járás oktatási intézményei közül a kompetenciaméréseken a vajszlói és a magyarmecskei általános iskola diákjai teljesítettek az elmúlt időszakban (2011-2015) a leggyengébben. Az eredményeik ugyanis több, mint 10%-kal elmaradtak a járási átlagtól, mindkét kompetenciaterületen, mindkét évfolyamon. A vizsgált években a legjobban a felsőszentmártoni általános iskola diákjai teljesítettek, matematikából mindkét évfolyamon, míg szövegértésből a hatodik osztályosok között ők érték el a legmagasabb átlagot.

7. táblázat: A járás oktatási intézményeinek kompetencia mérés átlaga

Iskola neve	Matematika 6. osztály	Szövegértés 6. osztály	Matematika 8. osztály	Szövegértés 8. osztály
Baksai Általános Iskola	1557	1426,2	1640,8	1556,4
Drávasztári Általános Iskola	1498	1498,2	1506,6	1437
Felsőszt. Mártoni Általános Iskola	1617,2	1527	1666,4	1514,2
Kiss Géza Általános Iskola és Zenei Alapfokú Művészeti Iskola, Sellye	1473,75	1388	1590,75	1532,25
Kiss Géza Általános Iskola és Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Csányoszlói Tagiskolája	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Magyarmecskei Általános Iskola	1318,4	1298,4	1449,6	1383
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola	1358	1306,8	1403	1370
Vajszlói Kodolányi János Általános Iskola Bogádmindszenti Általános Iskolája	1451,8	1353,8	1527,2	1358
Pécsi Református Kollégium Csikesz Sándor Általános Iskolája, Drávafok	1440,2	1398	1438	1453,75
Járási Átlag	1464	1400	1528	1451

Forrás: „Sellyei Járási Tükör – Helyzetelemzés”

A járás két legnagyobb létszámú általános iskolájáról elmondható, hogy az alapszintet elérő diákok arányában jelentős különbségek tapasztalhatók. Ugyan mindkét oktatási intézménybe nagy számban járnak hátrányos helyzetű diákok, a vajszlói intézmény eredményei lényegesen gyengébbek, mint a sellyei tanulóké.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az oktatási intézményekben a pedagógusok heti rendszerességgel, külön foglalkoznak a hátrányos helyzetű, nehezebben tanuló diákokkal. Míg a kiemelkedően teljesítő, tehetséges tanulókat tanórákon kívüli szakkörökre, majd tanulmányi versenyekre küldik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

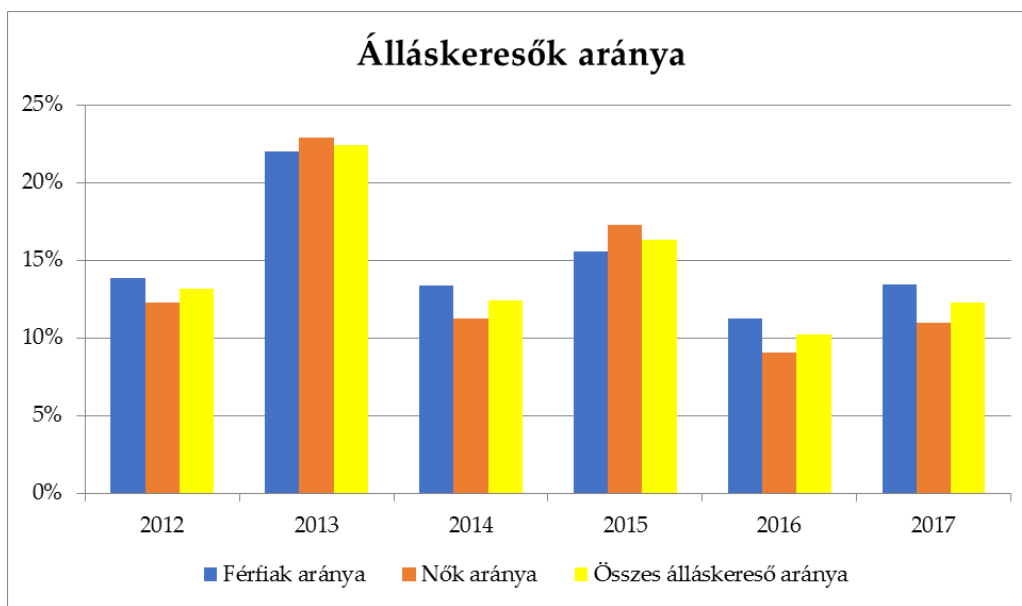
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)
Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)
Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok)
Veszélyeztetett gyermekek magas száma	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása
Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A térségben a nőket foglalkoztató munkahelyek nagy részét jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor adja. Sajnos a foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésünkre (családi állapot, gyermekek száma, (szak)képzettség, demográfiai adatok), ahogy a gyermekes családok gazdasági aktivitásáról sem rendelkezik önkormányzatunk objektív adatokkal, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A helyi tapasztalatok alapján mindaz elmondható, hogy a nők foglalkoztatását leginkább gátló tényező a gyereknevelés, továbbá, hogy a családi feladatok és felelőségek elsősorban őket terhelik. A gyermeküket egyedül nevelő nők pedig pénzügyileg és érzelmileg is még jobban kiszolgáltatottak, meglévő szükségleteikről szintén nem állnak rendelkezésre adatok. Idősebb korban a nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem rendelkeznek a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaévekkel.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.1. számú táblázat: Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	76	57	n.a.	n.a.	11	7
2013	75	60	n.a.	n.a.	17	14
2014	75	60	n.a.	n.a.	10	7
2015	74	58	n.a.	n.a.	12	10
2016	69	58	n.a.	n.a.	8	5
2017	69	58	n.a.	n.a.	9	6

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok

Okorágon a munkanélküliek és az álláskeresők számának alakulása nem rajzol ki sem csökkenő, sem pedig növekvő tendenciát, a számuk és az arányuk folyamatosan változik, egyik évben 31 fő (2013.) munkanélkülit találunk a településen, majd három esztendő elteltével mindössze tizenhárman tartoznak az álláskeresők táborába

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programokban az önkormányzat tapasztalata alapján nagyjából ugyanolyan számban vesznek részt nők és férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Okorágon is jellemző, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei jóval behatároltabbak, mint a legalább középfokú szakképzettséget szerzett társaiké, vagy a hasonló végzettségű férfiaké. A településen működő és női segéd, illetve betanított munkásokat alkalmazó üzem nem található, Okorágon legfeljebb a közfoglalkoztatási programokban tudnak részt venni, illetve idényjellegű munkákat kaphatnak.

3.2.5. számú táblázat: Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	72,2%	61,8%	27,8%	38,2%
2011	83,1%	84,2%	16,9%	15,8%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Sellyén a PIER Kft. helyi varrodájában és az Agrokémia Zrt.-nél alkalmaznak alacsonyabban képzett női munkaerőt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkoztatási szegregációja kapcsán az úgynevezett „üvegplafon” jelenséget vizsgálhatjuk, amely a két nem közötti egyenlőtlen bérezést és az egyéni kompetenciákhoz, lehetőségekhez való eltérő hozzáférést eredményezi. Így a nők jellemzően az alacsonyabb fizetésű munkakörökbe kerülnek, ami a gyermeküket egyedül nevelő anyák esetében további egzisztenciális és anyagi nehézségekhez vezet.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A bölcsődei ellátás a teljes járásban hiányzik, Sellyén családi napközi és gyermekház működik csak kis kapacitással (jelenleg mindössze 7 fő, melyet a tervek szerint 2019-től 12 főre szeretnének bővíteni), továbbá az óvoda tud befogadni kis létszámmal bölcsődés korú gyermekeket.

A selyei óvodában a férőhelyek száma elegendő, férőhelyhiány miatt óvodás korú gyermeket még nem kellett elutasítani. Az intézmény nyitva tartása a munkavállaló szülők igényeinek megfelelően rendkívül rugalmas, reggelente 6:45-től várják a gyerekeket és délután 5 óráig biztonságban tudhatják őket

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család szerepe a tradicionális és modern társadalmakban egyaránt hatalmas jelentőséggel bír. A család az elsődleges szociális közeg, ahol a gyermekeknek értékeket adhatunk át és elsajátíthatják az alapvető nem szerepeket, a társas érintkezés normarendszerének alapjait és ahol személyiségfejlődésük legérzékenyebb időszakában támogatást, biztonságot kapnak.

Az anyák várandósságuk alatt a legnagyobb segítséget és tájékoztatást a védőnőtől tudnak kapni. Ő az, aki rendszeresen tanácsokkal látja el a kismamát és végig koordinálja a terhesség ideje alatt szükséges vizsgálatok elvégzését. A védőnő legtöbbször a kismama otthonába ellátogatva életvezetési tanácsokat ad, megtanítja a szükséges gyakorlatokat, praktikákat, ezáltal készítve fel a családot a kisbaba fogadására.

5.3. számú táblázat: Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	8	8
2013	1	6	6
2014	1	5	5
2015	1	3	3
2016	1	6	6
2017	1	7	7

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a nőket érő erőszak és családon belüli erőszak eseteinek a számáról. Az érintettek azonban egyre gyakrabban veszik igénybe ilyen esetekben a jelzőrendszert, amelynek tagjai (rendőrség, családsegítő szolgálat) így a segítségükre tudnak lenni problémáik megoldásában. A diszkréció megőrzése érdekében a Sellyei Család- és Gyermekjóléti Központ nem szolgáltatathat adatokat, de annyit tudunk, hogy egyre nagyobb bizalommal fordulnak hozzájuk ebben a témában is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Okorágon sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona nem üzemel, bár bizonyos krízishelyzetekben szükség lenne a szolgáltatásaikra az ilyen jellegű problémák megoldásában, ugyanakkor az esetek alacsony száma miatt a településen ezen intézmények működtetése nem indokolt. Ugyanakkor a térség nagyobb településén, pl. Sellyén, egy ilyen otthon kialakítása megoldást jelenthetne a kisebb települések számára is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Okorágon a nők a helyi közéletben aktív szerepet vállalnak, mivel Okorág Község Önkormányzatának Képviselő-testületében két hölgy foglal helyet, továbbá az Okorági Roma Nemzetiségi Önkormányzatot és a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalt is nők irányítják, ők ülnek a vezetői székekben. Így a településen egyáltalán nem beszélhetünk a nők helyi közéletből való kirekesztéséről.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket a településen fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, ezért Okorág Község Önkormányzata a felszámolásukra nem indított az elmúlt időszakban különböző kezdeményezéseket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A térségben nincs bölcsődei ellátás	Jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése
A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Okorág lakosság számának csökkenésével párhuzamosan csökken a település nyugdíjasainak létszáma is. Míg a 2012-es bázisévben majdnem 50 fő idősebb ember élt a kiskaluban, ez a létszám 2017-re 34 főre csökkent és ez a tendencia várhatóan az elkövetkezendő években is jellemző lesz.

6.1.1. számú táblázat: Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	22	26	48
2013	22	24	46
2014	20	22	42
2015	21	21	42
2016	16	19	35
2017	16	18	34

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma az összes nyilvántartott álláskereső vonatkozásában viszonylag alacsony értéket mutat. Ami szerencsére azt bizonyítja, hogy a nyugdíj előtt álló korosztály rendelkezik valamilyen rendszeres jövedelemforrással, képes eltartani magát és a családját.

6.2.3. számú táblázat: Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	18	3	17%	4	2	50%
2013	30	5	16%	4	1	25%
2014	17	3	15%	3	2	67%
2015	22	5	21%	3	1	33%
2016	13	2	12%	5	1	20%
2017	16	3	19%	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Időskorúan járadékában a településen csak alacsony számban részesülnek, az elmúlt években mindössze 2-3 fő vette igénybe ezt a támogatási formát.

6.3.2. számú táblázat: Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	1
2013	1
2014	2
2015	3
2016	3
2017	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A térségi szinten jelentkező nagy arányú munkanélküliség (az átmeneti megoldásként szolgáló közfoglalkoztatási programok jelenléte ugyan csökkenti a ténylegesen munkanélküliek számát) miatt az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző a településen.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Mivel a településen még alapfokú oktatási intézmény sem található, így az idősek élethosszig tartó tanulását támogató programok ritkán valósulnak meg helyben. A nyugdíjasok legközelebb Sellyén érhetik el a számukra rendezett foglalkozásokat (pl. számítógép használatát bemutató órák), az eseményekről a lakosság a polgármesteri hivatal és a művelődési ház faliújságáról tájékozódhat, azonban az önkormányzathoz nem érkezett eddig igény, érdeklődés ezzel kapcsolatban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a foglalkoztatás területén az életkora miatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hasonlóan a térség többi településéhez, Okorág egészségügyi ellátását is a Sellyén található Ormánság Egészségközpont biztosítja. A pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központban kapott helyet a két háziorvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások.

A környező falvakba a háziorvosok hetente, vagy kéthetente rendszeresen kilátogatnak, hogy helyben lássák el a betegeket, a hét többi napján Sellyén rendelnek, itt tudják csak elérni őket a lakosok.

A szociális alapszolgáltatásokra vonatkozóan az önkormányzat feladatellátási megállapodást kötött a SZOCEG Nonprofit Kft.-vel, így az idősek helyben is elérhetik a házi segítségnyújtást, és igényelhetik a szociális étkeztést.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A jelenleg a Csorba Győző Könyvtár feladatellátása alatt álló helyi könyvtár közművelődési szintériként működik a településen. Gyűjteménye a felmerülő igényeknek megfelelően folyamatosan változik. A tapasztalatok alapján leginkább az idősek közül kerülnek ki azokat a látogatók, akik rendszeresen igénybe veszik a szolgáltatásokat és leadják kéréseiket a minden héten ide érkező könyvtárosnak.

6.4.1. számú táblázat: Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	955	0	1
2013	1	955	0	1
2014	1	955	0	1
2015	1	400	0	1
2016	1	400	0	1
2017	1	400	0	1

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban jelenleg nem rendelkezik az önkormányzat kellő információkkal. Feltevéseink szerint az érintett célcsoport kevésbé ért a számítástechnikához és bár az internet elérhető a településen, közülük csak kevesen használhatják, valószínűleg megfelelő számítógép, okostelefon sincs a birtokukban. Az intézkedések megvalósítása során szükséges felmérni a jártasságukat és elérendő céljaikat, hiszen az informatika alkalmazása lehet az egyik eszköz, ami kizökkenti az időseket az

elmagányosodásból, elszigeteltségből, mivel használatával könnyebben tudják tartani a mindennapi kapcsolatot gyermekeikkel, unokáikkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település időseinek kisebbik része párban él, míg többségük teljesen egyedül, önálló háztartásban, ugyanis gyermekeik külön házba, vagy esetleg nagyobb városba költöztek. Ezért sok esetben gondot okoz, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ha ilyen-olyan indokkal bekopogtatnak hozzájuk. Ilyenkor volt példa arra, hogy ezek az idegenek az időseket kirabolták, értékeiket eltulajdonították. Fontos lenne felhívni a figyelmet arra, hogy a nyugdíjas korcsoport ne bízson meg mindenki és legfőképpen ne engedjenek be idegeneket az otthonaikba. Tájékoztatni kellene őket arról is, hogy ha megtörténik a baj, kihez tudnak fordulni, milyen lehetőségeik vannak.

Továbbá Okorágon jelenleg nincsenek olyan programok, amelyek például a felelősségteljes pénzgazdálkodásra, az elektronikus hivatali ügyintézésre, a számítástechnikai eszközök és az internet használatára tanítanak az időseket, átadnák számukra a szükséges ismereteket, információkat. Előzetes igényfelmérést követően hasonló programok szervezése indokolt lenne esetükben is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása.	A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.
Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata.	Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben.
Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket.	Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről.
Idősek informatikai jártassága nem ismert.	Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről.
Kevés tájékoztatást kapnak az idősek a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában.	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Okorág Község Önkormányzatának 2013-ban íródott Helyi Esélyegyenlőségi Programjában problémaként került beazonosításra a településen fogyatékkal élők helyzetének és esélyegyenlőségének vizsgálata során, hogy „nem rendelkezünk adattal a településen élő fogyatékos személyek számáról, fogyatékoságukról, anyagi lehetőségeikről, konkrét problémáikról”. Ezért a fejlesztési lehetőségek között felsorolásra került egy, a „fogyatékosok esélyegyenlőségének előmozdítását célzó adatbázis létrehozása”, amely intézkedésként „Fogyatékkal élők adatbázisának létrehozása” címmel került megnevezésre.

Az esélyegyenlőségi program végrehajtása során, az adatbázis létrehozásához a településen felmérték, hogy ki tartozik ebbe a célcsoportba és azt találták, hogy a 2016-os évben összesen 5 fő megváltozott munkaképességű személy élt a településen, akik név és problémakör szerint besorolásra kerültek.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Okorágon speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását előtérbe helyező munkáltató sajnos nem található. A közfoglalkoztatás keretében pedig sajnos nincs lehetősége az önkormányzatnak a fogyatékkal élő személyeket elhelyezni, mivel a programok elsősorban fizikai munkavégzést igényelnek (pl. közterületek karbantartása).

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A térség településein a fogyatékkal élők önálló életvitelét a házi segítségnyújtás keretein belül biztosítják az önkormányzatok. Okorágon ezt az alapszolgáltatást a SZOCEG Kft. segítségével látjuk el. Azonban a házi segítségnyújtás, mint a szociális alapellátás része a felmerülő problémákat nem képes minden esetben teljes körűen kezelni. Fogyatékkal élők ellátását biztosító támogató szolgálat jelenleg nem működik, bár több kiskorú él a járásban, akinek a speciális foglalkoztatását csak a megyeszékhelyen tudják megoldani, és az utazás a családok számára nagy anyagi terhet jelent.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jelenleg is hatályos jogszabályok a fogyatékkal élők számára plusz támogatásokat biztosítanak esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Ezen ellátási formák a következők:

- fogyatékosági támogatás: a súlyos fogyatékkal élő személyek részére az esélyegyenlőséget segítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá állapotából eredő társadalmi hátrányok mérséklésére.
- rokkantsági járadék: az a személy jogosult, aki 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és részére nyugellátást, baleseti nyugellátást nem állapítottak meg.
- közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműszerzési és átalakítási támogatásban részesíthetők.
- parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki:
 - közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - látási, értelmi, mozgásfogyatékosnak, autistának minősül,
 - a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki gyengén látónak minősül
- fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:
 - szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat.
 - szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, gondozóháza, rehabilitációs intézmények, lakóotthon.

7.1.1. számú táblázat: Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	8	6	14
2013	8	6	14
2014	8	6	14
2015	10	5	15
2016	8	4	12
2017	8	4	12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fogyatékkal élő személyek számára az önkormányzat külön pénzbeli és természetbeni ellátást nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen a polgármesteri hivatal és a művelődési ház épületének akadálymentesítése jelenleg folyamatban van.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A polgármesteri hivatalon és a művelődési házon kívül más épületen nem lesz megoldott sem a fizikai, sem az információs-kommunikációs akadálymentesítettség.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Önkormányzatunk nem rendelkezik adattal arra vonatkozóan, hogy a település munkahelyei akadálymentesítve vannak-e.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a járdák jelentős felújításra szorulnak, azok minősége nem megfelelő a fogyatékkal élő személyek közlekedésére. Az autóbuszokat sem tudják igénybe venni, további nehézség, hogy nincs a mozgáskorlátozott személyek részére biztosított közlekedési támogatás.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Helyben nem állnak rendelkezésre szolgáltatások, jelenleg a járásban sehol sem működik a fogyatékkal élőket ellátó nappali intézmény. A fogyatékkal élő személyek szociális szakellátása, a hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátása legközelebb Pécsen megoldott.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, kérelmek megírásában való segítség és a közfoglalkoztatási programok során megtermelt zöldségek kiosztásakor kiemelt figyelem tanúsítása említendő meg a pozitív diszkrimináció alatt.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész.	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása.
A településen nem megfelelő minőségű járdák állnak rendelkezésre.	Járdák mielőbbi felújítása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen a helyi esélyegyenlőségi program által vizsgált célcsoportokat támogató érdekvédelmi szervezet a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ, így a gyermekek és nők érdekeit tartja szem előtt, kliensei is főként ebből a két célcsoportból kerülnek ki.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Okorág Község Önkormányzata maximálisan együttműködik az okorági Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, illetve a református és a római katolikus egyház helyi képviselőivel a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába aktívan bevonja az említett képviselőket, a bizottságok, egyesületek tagjait.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Okorág Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (11/2013. (XII.17.)) részt vesz a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásban, illetve a Sellye Térségi Intézményi Társulásban, amely fenntartásában működik az Ormánsági Tücsök Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha, ennek keretében gondoskodik a mini bölcsődei ellátásról, az óvodai nevelés feladatellátásról és gyermekétkeztetésről. Tagja még a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulásnak és a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak, továbbá a környező településekkel közösen együttműködik a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal fenntartásában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Okorág Roma Nemzetiségi Önkormányzata tevékeny részt vállal a roma etnikumú lakosság esélyegyenlőségét célzó intézkedések megvalósításában, így a fejlesztő és egyéni kompetencia-felmérő programok kidolgozásában, az értékteremtő képzések, vagy az antidiszkriminációs programok szervezésében a helyi lakosság és a potenciális munkáltatók körében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen jelenleg nem működik olyan civil szervezet, amely bármely célcsoport vonatkozásában, az esélyegyenlőség megvalósítása és biztosítása érdekében tevékenykedne.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen, jelenleg a piaci szektorban működő vállalkozások részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában, sajnálatos módon nem megoldott, azonban az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során igyekszünk a hiányzó adatokat összegyűjteni. Ezért fontos, hogy megfelelő adatokhoz, információkhoz jussunk a roma származásúak, a nők, az idősek, és a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásával, szakképzettségével és bérezésével kapcsolatban.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program előkészítésébe és véleményezésébe Önkormányzatunk aktívan bevonta a településen és a térségében működő intézmények munkatársait, a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek vezetőit. Így részt vettek a járásban működő háziorvosok és védőnők, a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának, a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központnak, a Kiss Géza Általános Iskola és Alapfokú Műszaki Iskolának, az Ormánsági Tücsök Óvodának a kollégái, továbbá a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a HEP újragondolásában. A HEP Fórumra minden résztvevő meghívást kapott, ahol elmondhatták véleményüket, javaslataikat és ötleteiket. A kidolgozás fázisában, egy-egy célcsoport helyzetelemzésekor, valamint az intézkedések megfogalmazásakor pedig a HEP referens és a Hatósági és Szociális Osztály vezetője személyesen is felkereste az érintetteket, a bővebb információkkal rendelkező szakembereket.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Okorág Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során a résztvevő partnerek, szervezetek, intézmények munkatársai és vezetői, illetve a lakosság részére, észrevételeik közlésére lehetőséget biztosít a közmeghallgatás, valamint az évente megrendezésre kerülő HEP Fórum keretein belül. Továbbá jelzéssel élhetnek a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal ügyfélfogadási idejében a polgármesternél, a jegyzőnél, illetve a Hatósági és Szociális Osztály vezetőjénél.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel.	1. Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása.
	2. Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya.	2. Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése.
	3. Látens diszkrimináció, főként a romák körében.	3. Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.
Gyermekek	1. Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése	1. Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)
	2. Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között	2. Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)
	3. Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák	3. 3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok)
	4. Veszélyeztetett gyermekek magas száma	4. Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása
	5. Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik	5. Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában
Idősek	1. Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása.	1. A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei

		szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.
	2. Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata.	2. Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben.
	3. Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket.	3. Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről.
	4. Idősek informatikai jártassága nem ismert.	4. Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről.
	5. Kevés tájékoztatást kapnak az idősek a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában.	5. Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.
Nők	1. A térségben nincs bölcsődei ellátás	1. Jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése
	2. A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása	2. Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére
Fogyatékkal élők	1. A fogyatékkal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész.	1. Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása.
	2. A településen nem megfelelő minőségű járdák állnak rendelkezésre.	2. Járdák mielőbbi felújítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása - Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok	- Okorág Község Önkormányzata - Okorág Roma Nemzetiségi Önkormányzat - Sellyei Renőőrös

	szervezése • Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében	• Felelős: polgármester
Gyermekek	• 3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok) • Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása • Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában • Hátrányos helyzetű gyermekek készségfejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok) • Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)	• Okorág Község Önkormányzata • Okorág Roma Nemzetiségi Önkormányzat • Sellye Család- és Gyermejjóléti Központ • Ormánsági Tücsök Óvoda • Kiss Géza Általános Iskola és Zenei Alapfokú Művészeti Iskola • Ormánság Egészségközpont • Felelős: polgármester
Idősek	• A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a bizottsági tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása • Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben • Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről. • Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről. • Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban	• Okorág Község Önkormányzata • Csorba Győző Könyvtár • Sellyei Rendőrőrs • Felelős: polgármester
Nők	• Jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése. • Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus	• Okorág Község Önkormányzata • Okorág Roma Nemzetiségi Önkormányzat • Sellye Család- és Gyermejjóléti

	készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	Központ • Ormánsági Tücsök Óvoda • Ormánság Egészségközpont • Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	• Naprakész adatbázis készítése a város fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása • Járdák mielőbbi felújítása	• Okorág Község Önkormányzata • Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály • Sellye Család- és Gyermekegészségügyi Központ • Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi társadalom elfogadott, egyenrangú, a közösségért tenni akaró tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, mindenki találjon a képességeinek és végzettségének megfelelő munkát, melynek bérezése elegendő a mindennapi megélhetésen kívül a jövőről való gondoskodáshoz is.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges környezetben, nyugodt családi körülmények között éljenek. Nevelésük és oktatásuk során elsajátítsák és betartsák a közösségi normákat, valamint versenyképes tudást, képesítést szerezzenek a jövőre nézve, amire tudják a jövőjüket alapozni.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, problémáik megoldásában igyekszünk segítséget nyújtani.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak szankcionálását, a női munkavállalás helyi feltételeinek megteremtését, munkanélküliségük csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életkörülményeinek javulására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön felmerült beazonosított problémaként, hogy az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesséssel. Ez esetben fejlesztési lehetőségként piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítását képzeljük el.	A mélyszegénységben élők és a romák körében több személy rendelkezzen piacképes képzettséggel.	Európa 2020 Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Küzdelem Cselekvési Terv, Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása	polgármester	2020.12.31.	Megvalósult képzések, tanfolyamok	Pályázati források	Lakosság motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása
2	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel az alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya.	A helyi lakosok rendelkezzenek alapvető pénzgazdálkodási ismeretekkel	Európa 2020 Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A mélyszegénységben élők és a romák számára olyan programok szervezése, amely mérsékli az alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiányát.	polgármester	2020.12.31.	Programokon résztvevő személyek száma	Pályázati forrás, pénzügyi szakember alkalmazása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység
3	Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított	Megszűnik a látens diszkrimináció a helyi romák kapcsán.	Roma Integráció Évtizede Program, Sellyei Járásai Esélyteremtő Programterv	Olyan antidiszkriminációs programok megvalósítása, amelyek közelebb hozzák egymáshoz a roma és	polgármester	2020.12.31.	Antidiszkrinatív jellegű programok száma.	Pályázati forrás, hagyományörző csoportok közreműködése	Lakosság motiválása, új szereplők bevonása, folyamatos monitoring

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		problémaként merült fel a látens diszkrimináció főként a romák körében. Erre megoldásként merült fel antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.			nem roma etnikumú polgárokat a kultúrájuk, hagyományaik, szokásaik megismertetése által.					tevékenység

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Hátrányos helyzetű gyermekek készségfejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik, ezért szükséges az alapvető kompetenciáik felmérése és fejlesztése.	A hátrányos helyzetű gyermekek alapkészségei és -kompetenciái elérik az életkoruknak megfelelő szintet.	Európa 2020 Stratégia, Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Küzdelem Cselekvési Terv	Egyéni és csoportos foglalkozások szervezése, szakember bevonásával	polgármester	2020.12.31.	Gyermekek készségei folyamatosan fejlődnek	Pályázati forrás, fejlesztő pedagógus alkalmazása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység
2	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között. Ezért fejlesztési javaslatként a nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítését foglalmaztuk meg (pl. szülő klub, családi napok).	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése sikerrel jár	Nemzeti Reform Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése érdekében szülő klubok és családi napok szervezése	polgármester	2020.12.31.	Működő szülő klubok, megvalósult családi napok száma	Pályázati források	Lakosság motiválása, folyamatos érdeklődés fenntartása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok)	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák megléte. Ezért célként fogalmaztuk meg a 3-14 éves korosztály egészségfejlesztését, az egészségtudatosság ösztönzését (pl. egészség- és sportnapok).	Nő az egészségtudatosság a fiatal generáció hozzáállásában	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	A fiatal korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése, egészség- és sportnapok szervezése a bevonásukkal	polgármester	2020.12.31.	Megvalósult sport- és egészségnapok száma	Pályázati források, háziorvos, védőnő, testnevelés tanárok, edzők bevonása	Fiatalok ösztönzése, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység
4	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a veszélyeztetett gyermekek magas száma. Ezért igyekszünk a szülők ismereteinek bővítését célzó programokat megvalósítani a gyermekgondozás, -nevelés terén, a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása végett.	Helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	polgármester	2020.12.31.	Megtartott tanácsadások száma és az azon megjelent személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység
5	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a végzettség nélküli	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, támogatása	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Küzdelem Cselekvési Terv	Gyermekek tehetséggondozása	polgármester	2020.12.31.	A továbbtanuló gyermekek és végzettséget szerzett fiatalok száma	Pályázati forrás	Fiatalok motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik. Ezért fontos feladat lenne a hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában.								
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a térségben nincs bölcsődei ellátás. Ezért a jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítését javasoljuk.	Jól működő családi napközi Sellyén, elegendő férőhellyel	„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Selyei Járási Esélyteremtő Programterv	Sellyén jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése	polgármester	2020.12.31.	Férőhelyek megnövekedett száma	Pályázati forrás	Intézmény folyamatos fejlesztése
2	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása. Fejlesztési javaslatként szülőklubok szervezését tervezzük: szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére.	Szülők szemlélete megváltozik, elsajátítják a foglalkozásokon mutatott készségeket, megosztják egymással tapasztalataikat	Nemzeti Reform Program, Selyei Járási Esélyteremtő Programterv	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	polgármester	2020.12.31.	Foglalkozások száma, résztvevő személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása

IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata. Megoldást jelentene közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben.	Az idők részére történő közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése által csökkenne az elmagányosodás kockázata	Nemzeti Reform Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben	polgármester	2020.12.31.	Közösségi programok száma és a résztvevő személyek száma	Pályázati forrás	Idők motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása
2	Felhívni az idők figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket. Ezért szükséges felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell az időseket a lehetőségeikről.	Felhívni az idők figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Figyelemfelkeltő programok szervezése az idők részére, a rendőrség bevonásával	polgármester	2020.12.31.	Figyelemfelkeltő rendezvények száma és a résztvevők száma	Pályázati forrás, rendőrség bevonása	Érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység
3	Adatbázis készítése az idők informatikai képzettségéről	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az idők informatikai jártassága nem ismert. Ezért célszerű lenne egy adatbázis készítése az informatikai képzettségükről.	Megismerni az idők informatikai képzettségét	Európa 2020 Stratégia, Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája	Adatbázis készítése az idők informatikai képzettségéről	polgármester	2020.12.31.	Adatbázis létrejötte, részletessége	Önkormányzati humán erőforrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása
4	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy kevés tájékoztatást kapnak az idők a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában. Ezért szükséges tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban az idők részére	Európa 2020 Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Az idők tájékoztatása a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában	polgármester	2020.12.31.	Előadások száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, külső szakemberek bevonása	Idők motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy az érintett személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész. Így fejlesztésként javasoljuk egy naprakész adatbázis készítését a település fogyatékkal élő személyeiről, betegségük kategorizálásával.	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Egy naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről, betegségük kategorizálásával	polgármester	2020.12.31.	Elkészült adatbázis, annak részletessége	Önkormányzati humán erőforrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása szükséges
2	Járdák mielőbbi felújítása	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy a településen nem megfelelő minőségű járdák állnak rendelkezésre. Ezért szükséges a járdák mielőbbi felújítása.	Járdák mielőbbi felújítása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Járdák mielőbbi felújítása	polgármester	2020.12.31.	Felújított járdák hossza	Pályázati forrás	Felújított járdák folyamatos karbantartása

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

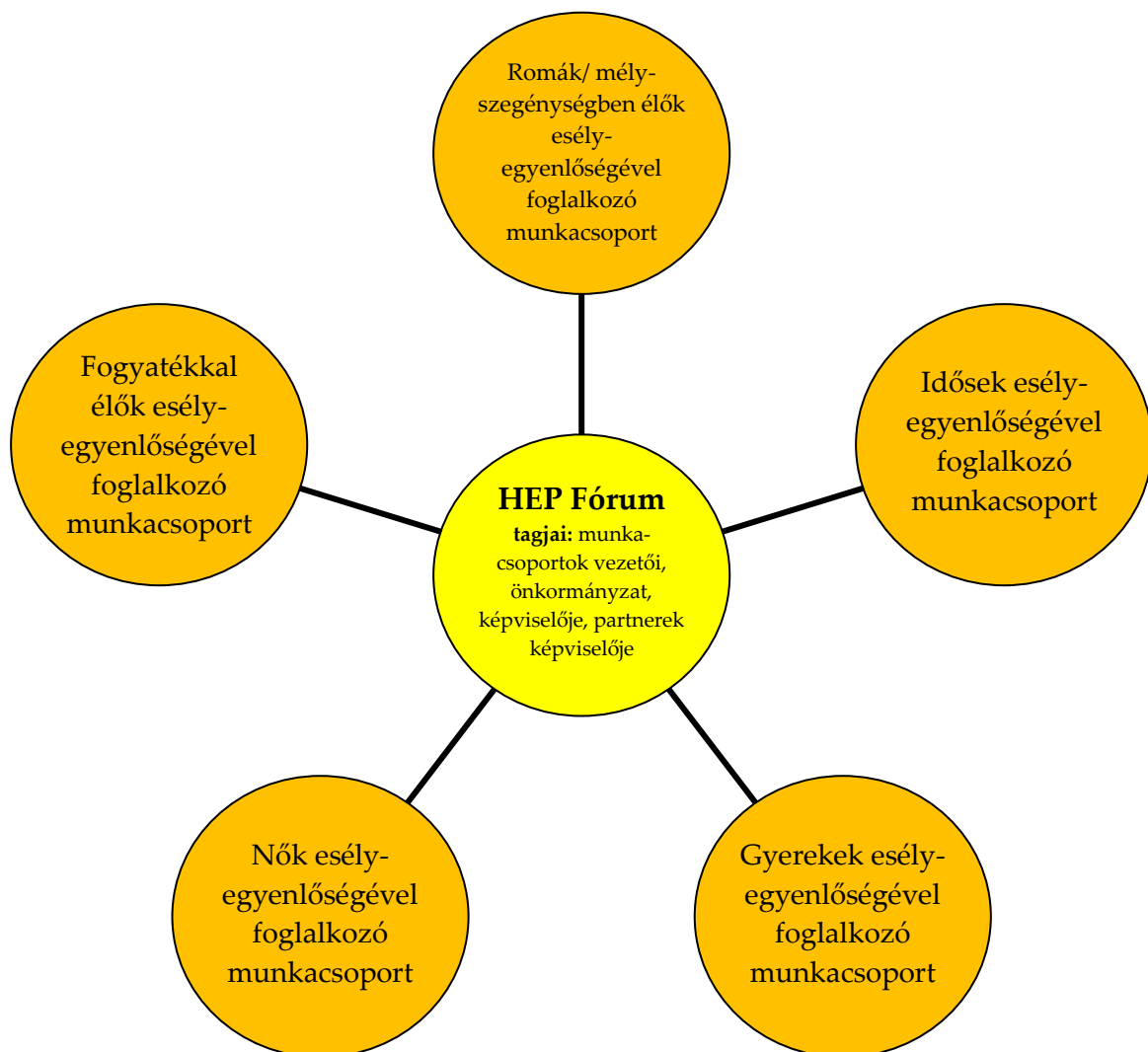
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Okorág Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Okorág Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

7960 **Sellye**, Dózsa György u. 1.

Tel : Fax: 73/580-900

E- mail : hivatal@sellye.hu

Kivonat

Készült: Okorág Község Önkormányzata Képviselő testületének **2019. január 29-i nyilvános** testületi üléséről

Okorág község Önkormányzata képviselő-testülete 3 igen szavazattal, tartózkodás, ellenszavazat nélkül a következő határozatot hozta:

7/2019.(I.29.) sz. KT Határozat

Döntés Okorág Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Okorág Község Önkormányzata Képviselő-testülete „az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról” szóló 2003. évi CXXV. törvény és a kapcsolódó jogszabályoknak megfelelő szerkezetben megalkotott, Okorág Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta, s azt az írásbeli előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Bogdán János s.k.
polgármester

Dr. Szalóky Ildikó s.k.
jegyző

Kivonat hiteles:
Sellye, 2019.01.29.

Dr. Szalóky Ildikó
jegyző

